

DOLENJSKI LIST

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsako sredo — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROCNINA 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RAČUN pri Komunalni banki v Novem mestu št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 13 (419)

LETO IX.

NOVO MESTO, 2. APRILA 1958

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Slovenski poročevalci« v Ljubljani

Njim smo dali naše glasove

SPET SO ZAVIHRALE ZASTAVE MLADINSKIH DELOVNIH BRIGAD

»Začenjamo z mislijo nate, tovariš Tito!«

Veličastno zborovanje v Novem mestu — Navzočih 23 mladinskih brigad — Vukmanovič Tempo, Vladimir Bakarič, Miha Marinko, Miko Tripalo na zborovanju — Slavnost, kakršne Novo mesto še ni doživelo — Govorili so Jože Borštnar, sekretar Okrajnega komiteja ZKJ, Miko Tripalo, predsednik CK mladine Jugoslavije in Svetozar Vukmanovič-Tempo, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta — Navzočih okrog 10.000 ljudi

Novo mesto, 1. aprila
Staro Novo mesto v vsej svoji dolgi zgodovini še ni doživelo in ni moglo doživeti take slavnosti, take masovnosti in zanosite manifestacije, kakor danes, ko so se s slavnostnim zborovanjem na Glavnem trgu uradno začela dela na avtomobilski cesti »Bratstva-enotnosti« Ljubljana-Zagreb. Ze v nedeljo in ponedeljek so po vsem mestu vihrale zastave, s hiš pa je pozdravljalo cvetje in zelenje. To-

da vse bolj kot ta vnana podo-
bna budnica, nato pa so pričele
prijajati v mesto mladinske bri-
gade. Na trgu so se začeli zbira-
ti delovni kolektivi, mladina,
prebivalci mest in okolice. Ob
10. uri je začelo odmevati po
trgu iz vseh zvočnikov v Novem
mestu iz tisočih gri mladih
graditeljev avtomobilske ceste:
Tito — partija, Tito — partija.
Navdušenje udeležencev slavnost-
nega zborovanja je bilo res
nepopisno.

Ob pričetku zborovanja je poz-
dravil vse goste komandant
glavnega štaba mladinskih de-
lovnih brigad Miro Novkovič. V
imenu prebivalcev Dolenjske pa
je pozdravil mladinske delovne
brigade, goste in ostale sekretar
okrajnega komiteja ZKS tov. Jo-
že Borštnar. Poudaril in izrazil
je veliko veselje prebivalcev
Dolenjske, da lahko sprejmejo
in pozdravijo v svoji sredi to-
likšno število mladih graditeljev.
Izrazil je prepričanje, da se bo-
do v vseh naših krajih kar naj-
bolje počutili.

Za tovarišem Borštnarjem je go-
voril predsednik CK LMJ
Miko Tripalo. Omenil je dose-
danje delovne akcije naše mla-

dine in razčlenil pomen letošnje
delovne akcije — gradnje avto-
mobilske ceste Ljubljana-Za-
greb.
Ko je spregovoril podpredsed-
nik Zveznega izvršnega sveta
Svetozar Vukmanovič in izročil
vsem udeležencem zborovanja,
zlasti pa mladim graditeljem,
pozdrave zveznega izvršnega sveta
in še posebej tovariša mar-
šala Tita, dolgo ni mogel priti
do besede. Ozračje se je stresalo
od skandiranja »Tito-partija« in
od drugih navdušenih parol.
Tovariš Vukmanovič je večkrat
zaprosil, naj mu vendar pustijo
do besede. Ko se je navdušenje
za trenutek poleglo, je sprego-

voril o velikem gospodarskem
pomeru gradnje avtomobilske
ceste, ki bo imela tak pomen, ka-
kor ga imajo vsi objekti, ki jih
je do sedaj zgradila naša mla-
dina. Poudaril je, da smo v
preteklih letih uspešno zaklju-
čili boj za industrializacijo. Mla-
dini pri letošnji akciji ne bo
treba graditi z golimi rokami,
kot je bilo v letih po vojni, pač
pa jim bodo pri tem pomagali
številni stroji, ki so sad današ-
nje industrializacije.
Ob zaključku tega veličastne-
ga zborovanja so brigadirji pre-
brali in poslali maršalu Titu
pozdravno brzojavko, v kateri
pravijo med drugim:

VELIKO PRIZNANJE

Pod izredno težkimi pogoji je v preteklem mesecu
prvih 13 mladinskih delovnih brigad iz Hrvaške in
Slovenije pripravilo vse potrebno, da se bodo te dni
lahko začela redna dela v 16 naseljih vzdolž avto ceste
bratstva in enotnosti. Glavni štab MDB je včeraj zju-
traj proglasil za dosežene uspehe pri postavljanju ba-
rak, graditvi dohodnih cest, vodovodov, telefonskih in
električnih napeljav in za uspehe pri ostalih delih

ZA UDARNE BRIGADE:

KARLOVŠKO BRIGADO, MARIBORSKO BRIGADO,
TRBOVELJSKO-GORIŠKO BRIGADO, IX. LJUB-
LJANSKO BRIGADO, NOVOMEŠKO BRIGADO, ZA-
GREBSKO BRIGADO, X. LJUBLJANSKO BRIGADO,
KOPRSKO-GORIŠKO BRIGADO, POMURSKO BRIGADO,
KRANJSKO BRIGADO, SISASKO BRIGADO,
CELJSKO BRIGADO in specialno brigado »ELES«.

Odlikovanim brigadam in vsem prizadevnim bri-
gadirkam ter brigadirjem toplo čestitajo k visokemu
priznanju tudi vsi delovni ljudje Dolenjske!

Obiščite razstavi v novomeški gimnaziji in Dolenjskem muzeju!

Ob navzočnosti predstavnikov
političnih organizacij, ljudske
oblasti, kulturnih ustanov in
nekaterih kolektivov je bila v
nedeljo jutraj odprta v telo-
vadni gimnaziji novomeške gimnazije
zanimiva in lepo urejena raz-
stava »Mladina Jugoslavije
in NOB in v socialistični graditvi«.
Bogato dokumentacijsko in si-
kavno gradivo ponazarja naj-
važnejše trenutke iz razvoja
mladinske organizacije med vo-
jno in v dnevih povojne gradi-
tve. Razstava bo odprta do 4.
aprila.

V Dolenjskem muzeju pa so v
počasitve začetka del na avto
cesti odprli v ponedeljek dopol-
ne razstavo o življenju in delu
Josipa Ressa, izumitelja ladij-
skega vijaka.

Ogled obeh zanimivih razstav
toplo priporočamo!

DANES NA 4. STRANI

Izid nagradnega žre-
banja naših novolet-
nih daril za naročni-
ke Dolenjskega lista!

Delavci so spregovorili

Pred našim delavskim razredom je pomembna in važna na-
loga: volitve delavskih svetov. Obiskali smo tovariša Jožeta
Plavca, predsednika okrajnega sindikalnega sveta. Marikaj
nam je povedal o pripravah na te volitve in o predvolilnih
zborovanjih, ki so jih ponekod že imeli.

Letošnje volitve delavskih
svetov se odvijajo v mnogo bolj
razgibanem vzdušju kot vse do-
sedanje, nam je dejal. »Naj
omenim samo volitve v zvezo
in republiško ljudsko skupščino,
ki smo jih pravkar končali. Pri-
prave namje so močno razgibale
vse naše področje. Razen tega
sta bila nedavno sprejeta dva
pomembna zakona: o delovnih
razmerjih in o delitvi dohodka
gospodarskih organizacij.

Volitve delavskih svetov so
pomembne predvsem z ozirom

na velik razmah delavskega
upravljanja, pa tudi zaradi raz-
ličnih novih uredb in zakonov,
ki so dali upravljalcem mnogo
novih pravic.

Ko je bila objavljena uredba
o razpisu volitev v delavske
svete je okrajni sindikalni svet
zbral na posvet vse predsednike
delavskih svetov in upravnih od-
borov, člane zborov proizvajal-
cev, predsednike sindikalnih po-
družnic — in ostali sindikalni ak-
tiv. Pogovorili smo se o pripra-
vah za volitve in sprejeli pro-

gram, ki ga naj sindikalni aktiv
ureščuje na predvolilnih zborovanjih.
Predsedniki delavskih
svetov in upravnih organi pod-
jetja naj na razumljiv način
poročajo delavcem o gospodarskem
stanju podjetja. Poročilo
naj bo objektivno in naj obdela
dobre in slabe strani. Načno naj
vprašanje sestave novih delav-
skih svetov; kandidira naj do-
volj mladine, v delavskih svetih
naj bodo vsi obrati sorazmerno
(Nadaljevanje na 3. strani)

Kakšen je bil uspeh po volilnih okrajih?

Odstotek udeležbe volivcev po
volilnih okrajih je višji kot pre-
gled po posameznih občinah; tu
so namreč všteti tudi vsi tisti
volivci, ki so v nedeljo 23. mar-
ca glasovali s potrdili in vojakci,
ki so glasovali izven domačih
volišč. Podatki okrajne volilne
komisije za udeležbo po volilnih
okrajih so naslednji (vse v odstotkih):

NOVO MESTO, I. okraj 100,
NOVO MESTO II. okraj 97,6,
TRENJE 86,6, STRAŽA-ZU-
ZEMBERK 85,4, METLIKA-SE-
MIC 84, MOKRONOG-MIRNA
83,5, ŠENTJERNEJ-KOSTANJE-
VICA 88,4, ČRNOVELJ 87 od-
stotkov.

Volilna udeležba za naš okraj
znaša po zaključnih podatkih
94,3 odstotka.

VREME

ZA ČAS OD 4. DO 13. APRILA
Okoli 8. aprila ponovna močna
ohladitev s snegom do nižin, nato
izboljšanje, a še nekaj dni
zelo hladno z mrazom ponoči in
nekajkrat so verjetne tudi ne-
bistvene snežne padavine. Šele
proti 12. aprilu hitra otoplitev,
hkrati nadaljnje izboljšanje vre-
mena do popolne razjasnitve.
V. M.

Izvoljeni poslanci zborov proizvajalcev

Z izvolitvijo novih poslancev
za zvezni in republiški zbor pro-
izvajalcev smo pretekli teden za-
ključili volitve našega četrtega
parlamenta. Velika politična
manifestacija je s tem končana;
prehajamo v obdobje, ko bodo
novizvoljeni ljudski poslanci
kmalu nadaljevali veliko delo
zadnjih ljudskih skupščin.

25. marca so člani občinskih
zborov proizvajalcev volili v
Novem mestu poslance za indu-
strijsko skupino republiške ljud-
ske skupščine. Za področje Beče
krajine in Suhe krajine je bil
izvoljen Henrik Cigoj, za ostali
del okraja pa Stane Dolenc (Lu-
ka). Zbrani odborniki so ju iz-
volili v imenu 8613 proizvajal-
cev okraja.

V sredo 26. marca se je zbralo
v sejni dvorani OLO 19 odbor-
nikov okrajnega zbora proizvajal-
cev. Predsednik okr. odbora
SZDL Jože Borštnar je najprej

ocenil nedeljske volitve kot pre-
pričljiv dokaz visoke politične
zavesti naših ljudi. To je odgo-
vor, je med drugim dejal, ki naj-
bolj prepričljivo kaže priprav-

ljenost ljudstva, da s skupnimi
močmi nadaljuje začeto pot. To-
variš Borštnar je nato govoril
tudi o vlogi zborov proizvajal-
cev od občine do zveze, kot o

VOLILNA UDELEŽBA PO OBČINAH
Po zaključnih podatkih okrajne volilne
komisije je bila udeležba volivcev v ne-
deljo 23. marca po posameznih občinah
v našem okraju naslednja (vse v odstot-
kih):

NOVO MESTO 98,5 — TRENJE 96,6 —
STRAŽA-TOPLICE 96,1 — METLIKA 92,4 —
MIRNA 92,1 — MOKRONOG 90,3 — SEMIČ 90,2
— ŽUZEMBERK 90,2 — ŠENTJERNEJ 86,8 —
KOSTANJEVICA-PODBOČJE 85,2 — ČRNO-
VELJ 85,1.

JOŽE BORŠTNAR,
poslanec zveznega zbora

NIKO BELOPAVLOVIČ,
poslanec zveznega zbora

JUR LEVČNIK,
poslanec zveznega zbora pro-
izvajalcev (industr. skupina)

MAKS KRMEJLJ,
poslanec zveznega zbora pro-
izvajalcev kmetijske skupine (za
šest slovenskih okrajev)

FRANC KREŠE-ČOBAN,
poslanec republiškega zbora

FRANC JAKLJEVIČ,
poslanec republiškega zbora

HENRIK CIGOJ,
poslanec republiškega zbora
proizvajalcev (industr. skupina)

TONE PIRC,
poslanec republiškega zbora
proizvajalcev (kmetij, skupina)

DOLENC STANE (Luka),
poslanec republiškega zbora
proizvajalcev (indust. skupina)

MAKS VALE,
poslanec republiškega zbora

VIKTOR AVBELJ — Rudi,
poslanec republiškega zbora

NIKO SILIH,
poslanec republiškega zbora

Ing. VILMA PIRKOVIČ,
poslanica republiškega zbora

FRANC PIRKOVIČ,
poslanec republiškega zbora

VIKTOR ZUPANČIČ,
poslanec republiškega zbora

»Zdaj ni človeka v Ju-
goslaviji, ki bi lahko re-
kel, da ne nosi soodgovor-
nosti za stanje stvari v
deželi. Odgovornost nosi-
mo prav vsi od zvezne
skupščine in zveznega iz-
vršnega sveta prek občinskega
odbornika in člana
delavskega sveta pa do
državljana, ki na sestanku
volivcev lahko odloča
o posameznih stvareh in
vrši kontrolo nad delom
družbenih organov v ko-
muni in tovarni. Vsakdo
nosi del odgovornosti, del
zaslug za uspehe in del
krivde za neuspehe. Pri
nas ni vladajočih in vladanih,
kajti vsi so v polo-
žaju, da lahko odločajo,
če to žele in hočejo.«

EDVARD KARDELJ

ODMEVI Z VOLITEV NAŠEGA ČETRTEGA PARLAMENTA

Navdušenje se še ni poleglo

S tako zavestjo in navdušenjem kot 23. marca volivci v našem okrugu se nikoli niso šli na volitve. V poročilih, ki se vedno prihajajo v naše uredništvo, sporočajo iz raznih krajev, kako so volili, kako so okrasili volišča, kako so predčasno zaključili s polno udeležbo in pod V sporočilih je tudi merica očitkov in hudovanj. Zakaj ni bilo v obvestilih Radia Ljubljana omenjeno njihovo volišče, njihovo navdušenje, s katerim so šli na volišče, zakaj ne množična udeležba že v jutranjih zrahi? Ne manjka tudi grenkih pripomb na račun tistih redkih posameznikov, ki niso šli in zaradi katerih je odstotek udeležbe izpod 100 odstotkov.

Če bi hoteli pisati o vseh tistih voliščih, ki so bila lepo okrašena, kjer je bila udeležba že zjutraj velika, kjer so predčasno zaključili volitve s polno udeležbo, pa primere množičnih prihodov na volišče, veliko navdušenje in pravo praznično razpoloženje, bi morali opisati gotovo tri bestrne ali še več volišč v našem okrugu. To pa je nemogoče.

Iz Gabrovca pri Metliki sporočajo, da so mnogi volivci čakali pred okrašenim voliščem že pred sedmo uro zjutraj. Ob 7.30 so že imeli 92-odstotno udeležbo, ob pol desetih pa so dosegli 94,2 odstotka, kmalu po-

pojdne pa so zaključili volitve z 98,5 odstotka. Le dva od 142 volivcev nista volila. Čeprav je bilo prvo poročilo njihove volilne komisije na občinskem štabu že ob 8.45. uri, so zaman ves dan napenjali vesa-

ni volili. Zaradi tega smo imeli udeležbo le 99,83 odstotka, se glasilo drugo obvestilo.

Okoli Novega mesta so na predvečer volitev zakurili mladinci nekaj kresov. Na Dvoru je godba igrala že ob petih zju-

Takole je bilo na volišču v Grčrhu

poročila radia slišali tudi kaj iz njihove vasi.

»Gasilci iz Smihela pri Novem mestu smo šli v povorki in uniformah na volišče. Mislimo, da smo častno izpolnili svojo dolžnost,« je prišlo sporočilo iz Smihela. V Irči vasi je eden izmed pet sto osemindesetih

traj, pred sedmo tudi že v Novem mestu, čeprav je bilo mazlo. Prvi v žužemberski občini so volili vaščan Plešivice; do pol devete so se vsi zvrstili na volišču. Drugi v občini so bili na Laščah, tretji na Vankovem vrhu nad Dvorom, do 12. ure pa so volili tudi vsi volivci Dvora, Dol, Kota, Podgozda, Trebče vasi in Gradenca.

ko je bilo v SZ osemdeset milijonov kolhoznikov ra 78.000 kolhozih. Ti so se morali doslej obračati za strojno obdelavo zemlje na MTS, ki jih je kakih osem tisoč. Zdjaj pa bodo kolhozniki lahko ob ugodnih pogojih (dolgoročni krediti, če bo potrebno) kupili te stroje. Ni dvoma, da so v SZ se dogmatiki, ki nasprotujejo razpustu MTS iz istih razlogov, iz katerih je tudi Stalin nasprotoval njihovemu razpustu. Njihov glavni argument je, da bo z razpustom MTS oslabiljena država (beri birokracija). Zato bo izredno zanimivo spremljati ta boj in videti, kako bo v resnici

Naš obisk

PRIPRAVE NA SPREJEM BRIGAD?

V glavnem so potekle v redu: pripravili smo nagelja in vse, kar je z njimi v zvezi. Seveda bo treba to in ono še popraviti, toda — najtežje je za nami. Brigade, ki pridejo te dni, bodo začele takoj delati na trasi avto ceste. Dosedanje priprave jim to omogočajo in tudi podjetja imajo vse pripravljeno.

samo na velike naloge pri zgraditvi ceste... IN TVOJA OSEBNA »ISTORIJA«

Rojen sem 17. marca 1929 v Zabrežju pri Beogradu, dolgo pa že živim v Vojvodini in se tudi počutim kot pravi Vojvodinec. V letih po osvoboditvi sem bil sekretar SKOJ za okraj Senja, sekretar PK SKOJ in pozneje sekretar pokrajinskega odbora mladine za Vojvodino. Od 1955-57 sem bil sekretar CK LM Srbije, nato pa član predsedstva CK LMJ. Na zadnjem kongresu sem bil izvoljen tudi v sekretariat CK LMJ, od koder sem tako rekoč prišel naravnost na avto cesto. Samo mimogrede: že v lanskem oktobru sem s tovarišem ing. Mravljo in Tometom Kropuškom pripravljali predračune za akcijo, ki je sedaj stekla. Zvezni izvršni svet jih najprej ni odobrnil. Potem pa nam je pomagal tovariš Tito in naš predlog je bil sprejet! No, zdaj sem pa celo komandant te velike akcije.

SELITEV NA OTOČEC?

Prve dni aprila najbrž. Čeprav je bil rok kratek,

smo z obnovitvenimi deli na gradu in s postavitvijo novih barak zelo zadovoljni. Ko zapuščamo Smarješke Toplice, menimo, da se bomo tam še bolj počutili — tu smo bili le bolj gostje, tam bomo pa »ne svojim«.

KAJ PA SLOVENIJA NA SPLOH?

O, zelo nam je všeč! Zelo hitro smo se vsi štabovci živeli v kraje in svoje novo delo, tako da smo na svoja prejšnja službena mesta kar pozabili in mislimo

Naš obisk

NA NOVOMESKEM ZIVILSKEM TRGU

V ponedeljek, 31. marca je bil zivilski trg v Novem mestu dokaj slabo založen. Zlasti jaja je bilo malo in še ta po 14 ali 13 din komad. Prodajali so še: motovilec po 20 din kroznik, regrat po 15 din kroznik, kislo repo in zelje po 25 din kroznik, peteršilj, korenje, češuba in česen, ter semena. Napredaj je bila tudi smetana v skodelicah po 60 din, mleko po 35 din liter, vino po 200 din liter ter modelji za pečenje peciva.

Na sejmšču je bilo nekoliko živahnje, vendar je bil promet nekoliko manjši kot navadno zaradi slabega vremena. Od 873 pripejenih prašičev so jih prodali 857. Cene so še vedno visoke; od 4.800 do 23.000 din.

Sejem prometnih sredstev preložen

Sejem prometnih sredstev, ki je bil predviden za konec tega meseca, je zaradi izrednega številca razstavljalcev in razstavljenih predmetov, ki zahtevajo tudi ves odprti prostor, ki je še v gradnji, preložen na julij (od 1. do 13.). Ta sejem bo zelo privlačno za vse, ki jih zanima sodobni cestni, zračni in vodni promet.

Komisija za razpis službenih mest pri Zadrudni hranilnici in posojilnici v Novem mestu

razpisuje

4 mesta bananih uslužbencev

in to:

pri Hranilnici v Novem mestu 3 mesta, pri podružnici v Črnomlju eno mesto. Pogoj za sprejem je dokončana ekonomska srednja šola odn, dokončana srednja šola z zaključnim izpitom. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošenje je treba vložiti do 15. aprila 1958.

Notranjepolitični tedenski pregled

Sindikati, politična organizacija

Bralce smo že zadnjič obvestili o ob enem Zboru Zvezne sindikatov Jugoslavije za Slovenijo. Kot se je že velikokrat zgodilo, se moramo tudi danes opravičiti, kajti v enem samem pregledu bo skorajda nemogoče posredovati vse misli izrečene na tem zboru, ki je bil izredno živahen, saj je v treh komisijah in na skupnih sejah sodelovalo v razpravi okoli 60 tovarišev.

V razpravi je sodeloval tudi sekretar CK ZKS tov. Miha Marinko. V uvodu je dejal, da so tudi priprave na volitve dokazale, da se proizvajalci vedno bolj uveljavljajo v vseh organih družbenega samoupravljanja. Proizvajalci poznajo svoje naloge in gre le za to, da se bodo še bolj uveljavljali kot vodilna sila na področju celotne družbene dejavnosti. Pri tem je treba vedeti, da si je nemogoče zamisliti dobro uveljavljanje proizvajalcev, če bodo le-ti kot njihove sindikalne organizacije zaprti v svoje tovarne. To vodi do mnogih nevednosti, ki včasih razbijajo prepotrebno enotnost proizvajalcev. Prav taka zaprtost v tovarne pripelje do tega, da nekatere tovarne vidijo le sebe, kar spet pripelje do raznih lokalnih egoizmov posameznih podjetij. Medtem ko so bili v preteklosti za to določeni pogoji zaradi premalo razvitega gospodarskega sistema, pa tudi zaradi nepravilne sistema demokratskega in neposrednega upravljanja, bi moralo biti sedaj precej drugače.

Sindikati ne morejo postati nekakšna odločujoča sila, temveč morajo postati organizacija, ki bo s širokih političnih gledišč usmerjala kolektive pri izgradnji socialistične družbe.

Z izpolnjevanjem našega gospodarskega sistema kot tudi sistema družbenega upravljanja, v katerem razpolagajo občine in podjetja skoraj s polovico celotnega narodnega dohodka, so naloge sindikatov še celo velike. Pojavila se namreč čela vrsta težav v odnosih v samih podjetjih, v odnosih do občine, med podjetji itd. itd. Ti problemi so včasih tako zapleteni, da se bodo morali z njimi sindikati zelo resno ukvarjati in na ta način urejevati tudi interese delavcev, pa tudi komune kot skupnosti proizvajalcev oziroma potrošnikov. Velikokrat se namreč dogodi, da delavci v delavskem svetu zglašujejo v svojem podjetju delitve dobička — kot proizvajalci — hkrati pa se kot potrošniki in občini hudejejo na neurejenosti trgovine, ali pa celo na cene, ki jih dvigajo sami v podjetju!

Sindikati morajo zato postati organizacija, ki bo proučevala in obvladala vsa ta vprašanja in nudila proizvajalcem potrebno politično vzgojo. Sedaj je lahko ugotovljamo, da smo dosegli na tem področju, pri nasti zavesti delavcev tako velike uspehe, da z uporabo pravih političnih metod, s pojasnjevanjem lahko uveljavljamo v soglasju z vsemi proizvajalci vsak predlog, ki je koristen in ki

ga je moč opravičiti, da je pravilen ter za družbo koristen. Sekretar tov. Miha Marinko je govoril tudi o tem, da smo podjetja pri njihovih obveznostih do družbe že dokaj izenačili. Zato bomo lahko na tej osnovi opravili očitke, češ »mi smo zastopavljeni in dajemo več kot drugi«. Sistem je že tako izpopolnjen, da lahko dokazemo, da ima vsak kolektiv enake obveznosti do družbe, pa najsi gre za podjetje v Sloveniji, v Makedoniji ali pa v Kosovu-Metohiji ali kjerkoli drugje. Seveda, tam, kjer je več podjetij, je tudi skupna vsota obveznosti do družbe večja.

Sekretar je dejal, da je za nami obdobje, ko je bilo treba razpraviati, kakšne so naloge kolektivov, sedaj se je treba postavljati vprašanj lotiti praktično in konkretno. Začeti moramo reševati vrsto problemov, ki nam kar kipe pod rokami. Lotiti se moramo vseh neršenih vprašanj v komunah (preskrba, stanovanjske skupnosti itd.) in pri tem morajo sodelovati sindikati kot politična organizacija. Še celo velike naloge čakajo na tem področju občinske sindikalne svete in seveda tudi zbere proizvajalcev pri občinah. Občinski sindikalni sveti naj bi v bodoče opozarjali zbere proizvajalcev na probleme, ki jih bodo opazili v posameznih podjetjih. Zbiri proizvajalcev bodo lahko take probleme reševali, kadar bo to potrebno, tudi z ustreznimi odloki. Sekretar je govoril o problemu razdeljavanja dobička. Proizvajalci so upravičeni, da si razdelijo kot osebne dohodke le tisti del, ki je pridobil s boljšo organizacijo dela, večjo proizvodnostjo itd., ne pa tudi tisto, kar prinese konjunktura, to je močnejše dražje prodaje na trgu.

Občinski plenumi sindikalne organizacije so sicer imeli, da bodo sindikalne podružnice zahtevale, naj na predvolilnih zborovanih občinskih občin ali občinskih zborov proizvajalcev poročajo o delu in načrtih občinskega ljudskega odbora. Vendar doslej na predvolilnih zborovanih nismo opazili ne enih ne drugih. Sindikalne podružnice torej v tem ni so uspele. Kako bomo torej uredili tesno zvezo med občino in podjetji, o kateri že dolgo govorimo?

Posamezni direktorji in ostali upravni organi podjetij skušajo včasih braniti svojo nepravilna stališča pred kolektivi. Nekaj redkih primerov te vrste smo opazili tudi na predvolilnih zborovanih. Prepričani smo, da to ne bo zaviralo poleta razprav, ki so ga delavci doslej pokazali.

INDUSTRIJA OBUJTE

Predvolilno zborovanje je potekalo brez poročil, ker jih bodo brali na volitvah. Ko so sprejeli kandidatsko listo, so delavci pričeli razpravo o nejasnostih v nagrajevanju. Bilo je nekaj vroče krivi zaradi popravke norme. Podjetje je vpletalo delno strojno obdelavo, razen tega pa je proizvodnja razdeljena na strogo lo-

Brigadam so priskočili na pomoč tudi novomeski srednješolci in pomagal kopalni jarke za vodovod pri Ločni in Mačkovec. Njihova brigada bo šla na avto cesto šele poleti.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Kot pomemben dogodek preteklega tedna lahko štejemo izvolitve Nikite Hruščeva za predsednika sovjetske vlade namesto Bulganina. Zanimivo je, da je Hruščev ostal prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze.

To se je zgodilo na zasedanju vrhovnega sovjeta, ki je potrdil predlog Hruščeva o reorganizaciji strojno traktorjskih postaj. Gre nič več in nič manj kot za prodajo strojev MTS kolhozom. Ni dvoma, da je ta načrt Hruščeva vzbudil veliko zanimanje doma in v tujini. Po besedah novega predsednika sovjetske vlade, je bilo po SZ 600.000 sestankov, ki se jih je udeležilo kakih petdeset milijonov ljudi. Petindvajset dni je trajala razprava o načrtu o reorganizaciji MTS in dan je bilo mnogo koristnih predlogov. Samo uredništva časopisov so prejela nad 130.000 pismom o tej zadevi.

To ni nič nenavadnega, saj je v SZ osemdeset milijonov kolhoznikov ra 78.000 kolhozih. Ti so se morali doslej obračati za strojno obdelavo zemlje na MTS, ki jih je kakih osem tisoč. Zdjaj pa bodo kolhozniki lahko ob ugodnih pogojih (dolgoročni krediti, če bo potrebno) kupili te stroje. Ni dvoma, da so v SZ se dogmatiki, ki nasprotujejo razpustu MTS iz istih razlogov, iz katerih je tudi Stalin nasprotoval njihovemu razpustu. Njihov glavni argument je, da bo z razpustom MTS oslabiljena država (beri birokracija). Zato bo izredno zanimivo spremljati ta boj in videti, kako bo v resnici

potekala reorganizacija MTS in kakšne sadove bo prinesla.

Izvolitev Hruščeva še za predsednika vlade pa mnogi komentirajo tudi kot željo prvega sekretarja CK KP SZ, da sam neposredno vodi sovjetsko delegacijo na najvišji ravni. To bi bilo dobro znamenje, ki dokazuje, da Rusi resno jemljejo konferenco in da si od nje morda marsikaj obetajo. Navsezadnje pa je Hruščev tisti državnik, ki se najbolj dosledno zavezuje za sklicanje te konference.

DVA DOGODKA

Druga zanimiva novica je prišla prejšnji teden iz Saudove Arabije. Iz Riada, prestolnice tega arabskega petrolejskega kraljestva, so sporočili, da je kralj Saud izročil svojemu mlajšemu bratu dežansko nadzorstvo nad zunanjiimi, notranjiimi in finančnimi zadevami. To samo ob sebi ne bi bilo nič posebnega, saj je Saudov brat Fejsal bil tudi doslej ministrski predsednik in zunanji minister — na papirju. Z denarjem pa so postavili kraljevi svetovalci.

Voda je priklopala čez rob, ko je v Siriji predsednik nove Združene arabske republike Naser razodel svetu, da je Saudova Arabija skušala podkupiti bivšega voditelja siriske obveščevalne službe polkovnika Serraja (z dvema milijonoma

funtov — za začetki), naj izvede državni udar proti Naserju. Ni tako jasno, če je šlo tudi za poskus umoriti Naserja.

Na novica je hudo pretresla arabsko prebivalstvo, posebno še ker Saud ni objavil nobenega uradnega demantija, ampak je samo trdil, da nič ne ve o zaroti, in je obljubil, da bo imenoval komisijo, ki naj afero razvleče. Ljudje so bili ogorčeni. Saud je vendar varuh svetih krajev: Meke in Medine. Nezaslišano, da bi se arabski vladar ukvarjal z mislijo, da umori poglavarja druge bratske arabske države! Dozorel je čas, ko je rovarjenje proti arabski enotnosti postalo v očeh arabskih množic največji zločin. Čeprav je zelo verjetno, da Saud res ni vedel za zaroto, pa je le res, da so njegovi svetovalci morali vedeti. In če so ti lahko menili nič tebi nič vzel iz »državne« blagajne dva milijona funtov za podkupitveno, potem sploh ni mogoče govoriti o financah v Saudovi Arabiji v sodobnem smislu.

Zato je bila prva Fejsalova skrb, da kraljevim svetovalcem pristože peruti in da začne uvajati nekakšen sistem državnih financ s finančno inšpekcijo in pregledovanjem knjig. Notranjepolitično je to brez dvoma velika sprememba. Zunanjepolitično pa se najbrže ne bo mnogo spremenilo, čeprav bo Fejsal zdaj brez dvoma navezal bolj prijateljske stike s Kairo. To seveda ne pomeni, da bo prekinil z Američani, ki edini vrtajo nafto v Saudovi Arabiji. Toda Američani so kljub temu v skrbih.

Na skupni seji obeh domov Vrhovnega sovjeta je bila soglasno sprejeta lista nove vlade, ki jo je predlagal predsednik vlade Hruščev. Prva namestnika predsednika vlade sta Frol Koziov in Anastas Mikojan, medtem ko je vodilni predsednik vlade Nikolaj Bulganin postal predsednik državne banke ZSSR. Na isti seji je Vrhovni sovjet soglasno sprejel resolucijo, ki določa prekinitev poskusov v zvezi s vstami atomskega in vodkovega orožja v Sovjetski zvezi. Resolucija nalaga vladi ZSSR, naj se obrne na vlade drugih držav, ki imajo vodkovo orožje, da se pozivom, naj tudi te ustavijo jedrske poskuse. Sovjetska vlada si pridruži pravico, da se ravna v skladu z interesi varnosti države, če bodo ZDA in Velika Britanija nadaljevale poskuse z vodkovim orožjem.

Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Dag Hammarskjöld je prispel iz Moskve na petdnevni obisk v Veliki Britaniji. Sestal se je z britanskim ministrskim predsednikom Macmillanom in zunanji ministrom Lloydom. Ob prihodu v London je generalni sekretar Združenih narodov izjavil novinarjem, da bi po njegovem mnenju konferenca na najvišji ravni prav gotovo prispevala k zmanjšanju napetosti v svetu. Pripomnil je, da bi bilo treba konferenco sklicati čimprej.

V intervjuju za tednik «Il Tempo» je italijanski zunanji minister Pella negativno odgovoril na izjave predsednika sovjetske vlade Hruščeva, objavljen v istem listu. Pella pravi, da so besede Hruščeva sicer zmerne in popustljive, da pa v njih ne vidi nobenega konstruktivnega predloga za zboljšanje mednarodnega položaja in italijansko-sovjetskih odnosov. Pella je zavrnil tudi predlog Hruščeva delni ali popolni nevtralizaciji Italije.

Indonezijske vladne čete napredujejo v vseh smereh proti glavnemu oporišču upornikov na Sumatru, Padangan, in Bukittingju. Obenem poročajo, da reka beguncev zapušča Padang. Po istih podatkih je indonezijska pomorska blokada srednje Sumatre, ker to ni več nutno potrebno.

V indijski pokrajini Radžastan so začeli graditi največji namakalni sistem v Aziji, ki je zdaj zaradi pomanjkanja vode neobdelan. Gradbeno dela bodo trajala štiri leta, glavni namakalni prekop pa bo dolg 700 kilometrov.

MILIJONI BREZ DELA

Številna poročila iz Združenih držav Amerike govore, da recesija ali gospodarska depresija, po domače brezposelnost še vedno narašča. Zdjaj je v ZDA že nad 5 milijonov brezposelnih. Samo v mestu Memphis (država Tennessee) je 10.000 družin navznan na javno podporo. Minister za delo Mitchell je sicer napovedal, da bodo krizo premagali v 2, 3 mesecih, starejši delavci in njihove žene pa se še dobro spominjajo podobnih obljub pred 30 leti. Predsednik Eisenhower je sicer imel že več tolažilnih govorov, skuša pa tudi znova dobiti nove kredite za gradnjo stanovanj in za druga večja javna dela. — Na sliki: brezposelni delavci v Toronto čakajo pred City Hall, da jih vpišali za delo pri projektih, ki jih je napovedala občinska uprava (iz »Jedinstva«, ki izhaja v Torontu). Val brezposelnosti zajema tudi še Kanado.

akcija NADEVANA žemlja

Na tlocrtu je pravkar žemlja iz bifeja na Glavnem trgu. Precej točk za končno oceno sendvičev so prinesli prav grami, ki jih je pokazala tale natančna priprava...

Kregarjev France je zadržno sklenil, da mora v ponedeljek v mesto. Sejem bo, nekakšna potrdila mora dobiti na občini, v kmetijski zadrugi se bo treba oglašiti zaradi fosfata, pa še cela vrsta drugih malenkosti. Če ne bo povsod hitro opravil, mu bo prvi popoldanski vlak prav gotovo ušel!

Slučajno sem tisti ponedeljek zajtrkoval pri Metropolu. Kregarjev je pa stal s prijateljem pri šanku in ovahaval nadevano žemljo: »Sem pa že toliko jezen danes! Stara je zjutraj že ležala, ko sem šel, pa sem samo glažek brinjevca požrl in še preden sem stopil z vlaka, sem bil že lačen kot volk. V restavraciji na postaji sem vzel potem dve žemlji s salamo, ker nisem imel toliko časa, da bi počakal na golaž. Pa sem dobil za sedem kovačev dva stara mlinca in dve rezini salame, da vse skupaj ni bilo 30 dinarjev vredno...«

Ce se preprost kmet takole razburi, sem mislil, pa že nekaj pomeni. Medtem sta plačala zapitek in odhajala. Ujel sem same še besede: »Saj rad pošteno plačam. Če moram pa žemljo psu metati, ko doma črn kruh jem, se mi pa res fržmage...« Tako se je rodila naša »AKCIJA NADEVANA ZEM-LJA.«

V Metropolu in pri Ferliču so imeli sendviče že pripravljene, na Loki pa nama jih je sproti narezal. Po petinsedemdesetih minutah sva z aktivko, polno zapечатih papirnatih vrečk, potrkala na vrata živilskega laboratorija, kjer so imeli že vse pripravljeno za najin pri-

nov. Menda hodijo sem vsi uslužbenci bližnjih ustanov in uradov na dopoldanske malice. Zemljice imajo tudi tukaj že pripravljene.

Vse mize so bile zasedene tudi v bifeju na Glavnem trgu. Vino, klobase, žganje... in seveda tudi žemlje s salamo. Da naju ne bi pogruntali po kaj sva prišla, sva »moralala« še vsak en pelinkovec... V Metropolu in pri Ferliču so imeli sendviče že pripravljene, na Loki pa nama jih je sproti narezal.

GOSTINSKI OBRAT	NADREV	ČAS ODVZ.	PRODAJ. CENA	SKUPNA TEŽA GR	TEŽA ŽEMLJE	TEŽA NADEVA	NABAVNA CENA ŽEMLJE	NADEVA	KOSMATI DOBIČEK
KANDIJA	A	10 ¹⁵	40	83	53	30	5	27	8
KAVARNA NA TRGU	K	10 ³⁵	40	66	50	16	5	14,4	20,6
METROPOL REST.	N	10 ⁵⁰	35	79	52	27	5	24,3	5,7
METROPOL KAVAR.	U	10 ⁵⁵	35	67	49,5	18,5	5	16,7	13,3
LOKA	Š	11 ³⁰	35	82	52	30	5	27	3

stavracija pri dobri kapljici. In tako naprej. Hitro, skoro neopazno sva s koleši obredila deset novomeških gostišč, kjer prodajajo žemlje s šunko ali salamo, ki jim pravijo »sendviči.« V restavraciji hotela Kandija sva kupila dve žemlji — v eni šunko, v drugi salamo. Oboje so nama v kuhinji sproti pripravili. Spretni prostori v restavraciji so bili polni predvsem kmečkih ljudi. Tudi kavarna na Glavnem trgu je bila polna — mešča-

hod. Natančna tehtnica, ki pokaže tudi desetino grama, bo odmerila nam našim gostincem. Razumljivo, da teže nadeva gostilničar ne more do grama natančno naložiti, če pa je v eni žemlji za isto ceno dvakrat manj salame kot v drugi šunki, si je to že vredno zapomniti.

Rezultate tehtanja smo uredili v razpredelnico, s pomočjo katere si lahko poslej izbirate gostišča, kjer boste malicali sendviče. Takoj po tehtanju smo v laboratoriju preiskali

Kandija so odkrili klice enterokoke, ki so lahko človeku nevarne in povzročajo razne bolezni (n. pr. vnetje slepiča), v žemljah iz gostišč Pri dobri kapljici, Ferlič in v drugi žemlji iz hotela Kandija pa stafilokoke, ki povzročajo gnोजenje, razne bule in vnetja, pri otrocih pa lahko tudi vnetje pokostnice.

Takole izgleda Petrijeva posodica s krvnim agarjem, kamor so presadili v bakteriološkem laboratoriju bakterije iz naših sendvičev. V agarju se bakterije še močneje razvijajo, tako da jih potem lahko opazujemo in ugotovimo, če so človeku nevarne. V desni posodici na zgornji sliki je mogoče videti skupino stafilokokov (zornjaka polovica) iz Restavracije pri dobri kapljici in kolonije (bele pikice v spodnji polovici) enterokokov iz Kolodvorske restavracije.

»Če gre naš, gredo tudi drugi«

V Ločni in Mačkovcu domačini pridno pomagajo pri napeljavi vodovoda

»Da, nekaj pomagajo pri delu tudi vaščani,« so povedali mladinci, ki napeljujejo vodovod proti naselju v Mačkovcu. Vodovod bo koristil tudi prebivalcem vasi Ločna in Mačkovec. Uvideli so, da bo vodovod prejel napeljav, če se sami poprimejo in da so tudi oni dolžni dati svoj delež za gradnjo vodovoda. »Če gre naš delo naš, gredo tudi drugi,« so povedali pri Beusovih v Ločni. Tovariš Beurus je namreč odbornik občinskega ljudskega odbora Novo mesto in za to vaščani menijo, da mora biti prvi pri vsakem delu. Če ga ni zraven, tudi ostali nimajo volje delati. Naj bo tako ali drugače z organizacijo dela, dosedaj so vaščani Ločne in Mačkoveca že veliko napravili pri gradnji vodovoda. Povedali so še, da so najbolj pridno delali zadnje, ko je nekdo obljubil, da jih bo fotografiral pri delu. Ves dan so sično kopal jarek, fotografa pa od nikoder. Radi bi imeli spomin na skupno delo. Pohvaliti je treba tudi delavce Uprave cest in brigadirje, ki so krepko pomagali, da so glavna dela dokončali že v soboto dopoldne.

še en zbiralnik, kjer se odcepi cev proti gradu Otočec, izkapani jarki čez Lutrško selo do mladinskega naselja — to so bili prejšnji teden rezultat nekaj tedenskega dela pri gradnji vodovoda na tem področju. Tudi tisti, ki tam živijo, ne morejo verjeti, da je bilo mogoče to napraviti v tako kratkem času, skoraj čez noč. In še slabo vreme je nagajalo, blata in snega pa do kolen.

Zbiralnik na Kijevu in njegovi graditelji, prizadevani PIONIRJEVCI

Delavci so spregovorili

(Prenos s 1. strani) zastopani. Odborniki zbora proizvajalcev in občinskega ljudskega odbora naj na predvolilnih zborovanjih poročajo o delu občine in o njenih načrtih. Ključ temu, da ponekod v poročilih tega niso našli, pa so delavci sami pričeli razpravo prav o tem. Opazili smo vrsto nezakonitih popravkov tarifnih postavk, ki gredo večinoma v prid uslužbenecem za nekaj tisočakov mesečno, delavcem pa samo za dinar, dva ali tri na uro. To je povzročilo marsikje vročo kri, so pa ta vprašanja na predvolilnih zborovanjih večinoma pravilno rešili. Ponekod sindikalne podružnice niso dovolj resno pripravile kandidatskih list. Uprave nekaterih podjetij kažejo preveč strahu pred kandidiranjem mladih ljudi v delavskih svetih. Občinski sindikalni svet in okrajni sindikalni svet ne smejo pozabiti, da manjša in obrtna

določijo ozka grla v proizvodnji, kjer je nujno popraviti tarifne postavke. Marsikje so razumeli premije kot dopolnilne plače za slabše plačana delovna mesta. To je popolnoma zgrešeno in tudi proti temu morajo kolektivni odločno nastopiti. V kolektivih premlato študirajo nove uredbe in zakone. Zakona o delovnih razmerjih in o delitvi dohodka gospodarskih organizacij sta trenutno najvažnejša študijska gradiva. Kljub temu, da je v večini naših kolektivov dovolj sposobnih ljudi, ki bi to lahko tolmačili, nismo opazili večjega zanimanja. Nujno je, da s temi zakoni dobro seznanimo vse delavce in nameščenice, ker bo na osnovi pisma CK kmalu objavljenih več novih uredb in zakonov. Ne smemo zaostajati, ker se nam bo sicer nabralo preveč študijskega gradiva, da ga zlepa ne bomo mogli obdelati.

OTOČEC JE PRIPRAVLJEN

Noč in dan so delali »Pionirjevci,« da so do postavljenega tista roka dokončali gradbena dela na gradu Otočec v toliko, da je možna vselitve. Se več so naredili do roka, kot bi bili morali. Tu bo poslej imel svoje prostore glavni štab mladinskih delov-

nih brigad. Na desni strani Krke nasproti gradu že stoji tudi vrsta letnih lesenih barak, stanovanj za »štaborce.« Prejšnji teden je bilo na Otočcu izredno živahno. Obiskovalec je lahko slišal govornice in vseh jugoslovanskih jezikov in narečij. Narasla Krka je dober teden prej »oprala« ves otok. Z njenimi valovi je šlo žal tudi precej peska s stez in tudi urejene gredice so utrpeli nekaj škode, v hudo jezo mestnega vrtnarja, ki skuša tudi tu ustvariti prijeten kotiček, vreden tega edinstvenega prostora sredi Krke. Prav gotovo mu bo to uspelo, ker prej ne bo odnehal. Bolj pripravnega in prijetnega kraja za operativno vodstvo velike mladinske delovne akcije res ne bi mogli najti.

KOMISIJE IN LOPATE

Za prvo številko novega časnikarja MLADOST, glasila graditeljev avto ceste bratstva in enotnosti, so »rispevali« hoteli ali nehote največ zabavnega gradiva komandanti posameznih naselij. Postelj bo najbrže drugače, saj bo konec tega tedna vzdolž avto ceste že več kot 9000 mladih graditeljev in med njimi bo šal, dovtipov in zabave na koše. Urednik MLADOSTI, tovariš Ivan Ivanji, je z nečim zdravnikom obiskal eno izmed brigadnih naselij. Komandant naselja ga je tiho vprašal: »Pa nista spet nekakšna komisija?« »Nisva.« »Hvala bogu! Samo komisije prihajajo in odhajajo in vse z

Na obisku pri »NAŠIH«

»Vse težave smo uspešno premagali!« so nam povedali brigadirji novomeškamladinske delovne brigade MAJDE SILC, ki delajo na odseku Mokrice-Ribnica

področja smo takoj navzeli stike, predvsem z Bregano in Veliko dolino. Zadnji so nas povabili na predstavo v svoji dvorani. Napovedali smo tekmovanje vsem brigadam in naseljem na cesti. Za enkrat smo najboljši. Najboljši brigadirji so Vinke Lumpert in Franc Dravinc, oba iz Brusnice ter Roman Gabrič iz Metlike, Gusta Breznik in Vida Glavič, oboje iz Potočne vasi. Najboljša je prva četa, vendar se ji je tretja že močno približala. Kastele Gustel iz Metlike je nedvomno prvi med komandirji čete. Sanitetna referentka brigade je Jožica Sadar. Videti je zelo odlično, tako so mi rekli že brigadirji. »Odstotek bolnih je zelo majhen,« je povedala. V naselju so dosedaj samo preprečevali bolezni, ambulantni prostori so bili v gradu na Mokrici. V težjih slučajih takoj »kličejo« zdravnika iz Brežic. »Zuljev ni bilo, ker ima kmečka in delavska mladina utrjene roke. Dekleta perejo za fantje. Bilo je nekaj lažjih primerov gripe in influence, ki smo jih am-

Takole izgleda Petrijeva posodica s krvnim agarjem, kamor so presadili v bakteriološkem laboratoriju bakterije iz naših sendvičev. V agarju se bakterije še močneje razvijajo, tako da jih potem lahko opazujemo in ugotovimo, če so človeku nevarne. V desni posodici na zgornji sliki je mogoče videti skupino stafilokokov (zornjaka polovica) iz Restavracije pri dobri kapljici in kolonije (bele pikice v spodnji polovici) enterokokov iz Kolodvorske restavracije.

bulanto zdravili, teže obolele smo pa takoj poslali v bolnišnico Brežice. Vsaka četa ima higieničarja, ki nudi prvo pomoč in odgovarja za snago ljudi in za red v sobi. Povabili so nas na večerjo. Bila je zelo okusna. Če me ne bi bilo sram, bi prošil za recepte. Stregel nam je fant s pravno kuharsko krapo na glavi. Glej ga, kuharja, kje si se pa učil? Vprašal nekdo: »Jaz sem električar!« Odgovorilo me se vsi vedno nasmajali. Brigadirji so poveteljali. V sobi, ki je namenjena zabavi, odskatuje ping pong žogica, nekdo igra na kitaro, nekdo na harmoniko. Skupine sedijo po klopih, odvijajo se pogovori. Vračamo se svetlobni snop tipa v temo. Jeep drči po cesti, nekaj časa nas tresne, nato pa drvimo po betonski avto cesti, ki je na odseku Brežice, ki je zgrajena. Se sedem mesecev, pa bodo mladinske brigade dokončale veliki podvig, začel leta 1948. Nato pa še do Djev-djelije!

Na vse vetrove ...

111 daril našega velikega noveletnega nagradnega žrebanja

Novo mesto, 28. marca dop. To jutro je vladalo v pisarni našega uredništva neko novo razpoloženje. Navadno delajo tukaj na zunanjo zelo živčni ljudje, s temi, ki so prišli danes, pa je narobe: sicer so mirni, aca jim pa razburjeno tolčejo — kaj ko bi jaz ...

Sestletna Mojca Borčič je potegnila prvo številko: 6, drugo 8 in tretjo 0! Najprej so žrebali med 946 polletnimi naročniki za 94 knjižnih nagrad in prvo je knjigo je dobil Jakob Špehar iz Drežnika. Spočetka počasi, potem pa vedno hitreje je šlo mali Mojci od rok iskanje sreče. Pri mešanju števk ji je pomagala komisija predstavnikov naših bralcev.

V imenu Bele kraljine je prišel Peter Crnič iz Črnomlja. Nič kaj prida razpoloženja ni bil, ko je na upravi zvedel, da ga je v akciji za zbiranje naročnikov prehitel Janez Črnogoj iz Gradence pri Zuzemberku, ki je poslal 107 naročilnic in je bil zato danes tudi član komisije. Seveda 88 ni dosti manj, tovarišu Petru pa je ni šlo v račun ...

Vse postarje, ki so pri zbiranju novih naročnikov opravili lepo delo, je zastopala Angela Knafelc, upravnica pošte iz Stopič, ostale naše naročnice pa tovaršiška pomočnica. Dolenjski list prejema na svoj prejšnji naslov, ker ima tam prijateljico, ki ga zelo rada bere. Vsak teden jo obišče in vzame časopis, s katerim je zelo zadovoljna in ga kar željno pričakuje, saj zve iz njega vse o svoji Dolenjski. Toda list roma potem iz njenih rok še v prtičje k tovarišu Zupančiču, ki je tudi Novomeščan.

»Doma sem iz Dolenjskih Toplic«, nam je pričela razlagati drobce iz svoje preteklosti, »in takrat, ko sem bila tri

imamo zveste bralce na vseh koncih in krajih. Desetdnevni penzion v Smarjeških Toplicah: 3105! Tovariši Crnič je pripomnil: »Ta je pa nov naročnik. Pa še kako sem se moral boriti z njim, da je naročil! Sreča je res muhast! Da mislo šla drva iz zidaki kam daleč, je kar prav, srečna dobitka jih imata blizu doma in jih bosta kar mimogrede lahko potegnili pod streho. Sodček odromal na Ratež: ... in tekla po grlu bo kapljica čista v hvalo in čast Dolenjskega lista.«

Sivalni stroj ... sobna garnitura ... člani komisije so se že pomirili z usodo, da tokrat oni ne pridejo na vrsto ... MOPED! Takole nam je povedala srečna dobitnica Anica Sitar, ki smo jo obiskali v nedeljo dopoldne na njenem stanovanju v Ljubljani, na vprašanje, kaj bo počela z njim:

kamor grem, kot dober prijatelj. Anici je že dovolj potepanja po svetu in rada bi se vrnila v Toplice, kjer ima stanovanje in stare prijatelje. Na žalost pa zdaj še ne more domov. Upamo, da se bo tudi to urenilo in ji iz srca privoščimo!

Vse naše bolehe otroke želimo odslej zdraviti v sodobnem morskem okrevališču na Debelem rtiču pri Kopru. Podprite tudi Vi človekoljubno akcijo. Še danes kupite srečko II. denarne loterije RK Slovenije. Žrebanje bo 20. aprila letos v Ljubljani.

1. Jakob Špehar, Drežnik 4 p. Vinica; 2. Karel Kos, Loka 10 p. Sentjerne; 3. Marija Vrečko, Rumanja vas 23 p. Straža; 4. Ignac Pak, Babna gora 1 p. Zuzemberk; 5. Jože Pograjc, Ratež 4 p. Elnje; 6. Kristina Vrščaj, Gor. Ponikve p. Trebnje; 7. Anton Vardijan, V. p. 2770-15 Derventa; 8. Tomaž Jakšič, Ulica Fr. Benedičiča 8, Jesešnice; 9. Marija Lamovec, Trebelno 8; 10. Tone Pavlič, Tomaziča vas 30 p. Bela cerkev; 11. Vida Felko, Gorenja vas 47 p. Smarje; 12. Franc Puhli, Rduknik 23 p. Kočevo; 13. Hedi Kržič, Glavni trg 2 Novo mesto; 14. Avgust Kustrin, Zuzemberk 137; 15. Marija Kovačič, pri Kovčar, Linhartova 47-III Ljubljana; 16. Rodija Pungertar, Smlhejska 6 Novo mesto; 17. Ivana Kralj, Mirna 91; 18. Anton Maras, Novo mesto — Nad mlini novi blok; 19. Marija Rodič, Sentjerne 95.

20. Anton Dragoš, Mržljaki 10 p. Adlešič; 21. Marija Staudohar, Vija ZORA, Zdravilišče Topolšica;

22. Jože Gorec, V. P. 9959-3 Niš; 23. Fanika Pisk, Saleh 50 p. Venenje; 24. Franc Lah, Sentjurje 14 p. Mirna pec; 25. Leopold Sejan, Dol. Prekopa 21 p. Kostanjevica; 26. Barica Smodla, Ulica svobode 30 Piran; 27. Franc Melek, Vel. Lipe 16 p. Zuzemberk; 28. Matija Židar, Dolga njiva 16 p. Velika Loka; 29. Anton Hrovat, Reber 11 p. Zuzemberk; 30. Marija Sušnjak, Udbenja 6 p. Karlovac; 31. Adolf Šuštar, V. P. 2588 Niš; 32. Nada Bon, učiteljska, Grič; 33. Vera Oblak, Podhosta 28 p. Toplice; 34. Alojz Brinc, Grblje 36 p. Gradac; 35. Katica Romšek, Zpuđeje 25 p. Dragatuš; 36. Jakob Kalčič, Podplanina 12 p. Cabar; 37. Pavla Matko, Vel. Poljane 3 p. Škočjan; 38. Matija Kuhar, Osojnik 31 p. Semič; 39. Ana Jakofčič, Belči vrh 34 p. Dragatuš; 40. Anica Črnec, Zlilje 13 p. Vinica; 41. Janez Starič, Rihpovec 29 p. Trebnje; 42. Franc Nampelj, Semič 149; 43. Roman Šušteršič, Dolenjske Toplice 22 a; 44. Anton Kovarčič, Zimarice 28 p. Sodražica; 45. Tončka Primc, Vinja vrh p. Bela cerkev; 46. Ivan Rogina, Belčji vrh 36 p. Dragatuš; 47. Jože Sladič, Hrast 34 p. Vinica; 48. Anton Gregorič, V. P. 4448-5 Brusnice; 49. Marija Zeleznik, Vel. Pruncovo 24; 50. Franci Kram, Vavta vas, 10 p. Straža; 51. Anka Tudič, Ulica Božidara Adžije 1 Split; 52. Terezija Smolčič, Vapca vas 2 p. Dobrič; 53. Ivan Crnič, Fučkovič 6 p. Adlešič; 54. Anton Grubar, Tolsti vrh 6 p. Sentjerne; 55. Milica Gracelj, Zl. Sečina 70 p. Senica ob Dravi; 56. Pepca Kranjč, Katastrski urad Črnomelj; 57. Franc Obštetar, Goriska vas 8 p. Škočjan; 58. Franc Pirkič, Dru-

zinska vas 47 p. Bela cerkev; 59. Jože Kek, Luza 16 p. Dobrič; 60. Ilc Janca, Dol. Laze 19 p. Ribnica; 61. Stanko Vidmar, V. P. 6703-4 Velika Gorica pri Zagrebu; 62. Anica Barvan, Zlatice 32 p. Dolenja vas; 63. Alojz Grive, Vrbovec 16 p. Dobrič; 64. Vinko Klobutar, Kočevo 17 p. Črnomelj; 65. Alojz Špec, Podgrod 6 p. Dvor; 66. Simo Radolčić, Bojanici 11 p. Vinica; 67. Karlo Bruner, Podlesje p. Mozelj; 68. Neža Šimončič, Zapuđeje 12 p. Sentjerne; 69. Jože Kren, Drganja sela 40 p. Straža; 70. Marija Pils, Hreljinska 38 Zagreb; 71. Anton Pekoli, Vrbovec 3 p. Dobrič; 72. Jože Slak, Jordan Kal 7 p. Mirna pec; 73. Alojz Mirgole, p. p. Kočevo; 74. Franc Skubič, Gor. Kamence 15 p. Novo mesto; 75. Jostina Zajc, Laze 14 p. Krka; 76. Jože Grive, Sred. Globodol 1 p. Mirna pec; 77. Franc Mihalič, Potovrh 9 p. Novo mesto; 78. Jože Kučko, Poljane 27 p. Toplice; 79. Jože Zupančič, Cerov log 23 p. Sentjerne; 80. Marija Kmet, Mihovec 1 p. Stopiče; 81. Franc Zarabec, Hmelščič 20 p. Mirna pec; 82. Polde Jerman, Kurečeva 6-IV Reka; 83. Slavka Zalelet, Tomažičeva 24 Ljubljana; 84. Irena Šafar, Kuželj 37 p. Gorsk. Kotor; 85. Martin Košenc, Partizanska koča Frata p. Dvor; 86. Ana Šver, Gor. Vrhopolje 76 p. Sentjerne; 87. Ivan Ogulin, Hrib pri Cerovcu 2 p. Semič; 88. Ana Ajdnik, Trebelno 35; 89. Franc Zupan, Gorenja vas 13 p. Smarjeta; 90. Tončka Tršinar, Kleinovik 32 p. Škočjan; 91. Jože Prhenc, Otona Zupančiča 5 Črnomelj; 92. Janez Udavc, V. P. 3065-3 Sombor; 93. Franc Kralj, Dolž 63 p. Stopiče; 94. Stanko Blatnik, bolnica Valdoitra A-2, Koper.

»Niti najmanj nisem računala nanj ...

najrajši bi ga prodala, saj se ne bom vozila z njim. Pa tudi nikogar nimam, ki bi mu prav prišel. Sicer bom pa še malo premislila ...«

Nashli smo jo v nedeljo dopoldne pri kuhanju kosila za družino Ide Sekula na Cesti pod Rožnikom, kjer je gospodinjska pomočnica. Dolenjski list prejema na svoj prejšnji naslov, ker ima tam prijateljico, ki ga zelo rada bere. Vsak teden jo obišče in vzame časopis, s katerim je zelo zadovoljna in ga kar željno pričakuje, saj zve iz njega vse o svoji Dolenjski. Toda list roma potem iz njenih rok še v prtičje k tovarišu Zupančiču, ki je tudi Novomeščan.

»Doma sem iz Dolenjskih Toplic«, nam je pričela razlagati drobce iz svoje preteklosti, »in takrat, ko sem bila tri

leta v službi v Metropolu v Novem mestu, me je tovariš

Zamljen naročil na »Dolenjski«. Naročnica sem od vsega začetka in list me spremlja

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA I. skupina

- Anica Sitar (pri Mehora), Križevniška 7, Ljubljana: moped Colibri, izdelek tovarne TOMOS Koper — darilo Dolenjskega lista.
- Alojz Smolič, Vrhtrebneje 19, p. Trebnje: sobna garnitura, darilo 3 znanih novomeških podjetij: OPREMALES, Tapetništvo in dekorativno ter Trgovsko podjetje ZARJA.
- Ivan Rus, Podzemelj 26, p. Gradac: šivalni stroj »Mirna« — darilo Tovarne šivalnih strojev Mirna.
- Janez Simončič, Podreber 4, p. Semič: tri metre kamgarna iz čiste avstralske volne — darilo tovarne NOVO-TEKS.
- Jože Skrbec, Ratež 26, p. Brusnice: sodček najboljšega cvička — darilo Vinarske zadruge Kostanjevica.
- Neža Pucelj, Drenje 7, p. Straža: 2000 zidakov — darilo Novomeške opekarne Zalog.
- Marija Marn, Hudej 19, p. Trebnje: 3 tone premoga — darilo rudnika Kanžarica.
- Stanko Kušljan, Sentjerne 73: 5 metrov bukovih drv — darilo Kmetijsko-gozdarskega posestva Novo mesto.
- Slavko Kalčič, Ljubljanska 60, Postojna: 1 par čevljev po izbiri — darilo Industrije obutve Novo mesto.
- Marija Urbančič, Križka reber, p. Velika Loka: 1 par škornjev — darilo Industrije čevljev BOR, Dol. Toplice.
- Franc Vidlič, Loka 21, p. Črnomelj: 10-dnevni penzion v Smarjeških Toplicah — darilo Zdravilišča Smarješke Toplice.
- Jože Kopljenik, Toplice 25, p. Šmarjeta: 10-dnevni penzion v Dol. Toplicah — darilo Zdravilišča Dolenjske Toplice.
- Ilka Skala, Vinogradska 59, Zagreb: garnitura moškega perila — darilo Industrije perila iz Novoga mesta.
- Lojze Salmič, Komandanta Staneta 3, Novo mesto: garnitura ženskega perila — darilo tovarne BETI Metlika.
- Pepca Štine, Stranska vas 11, p. Šmilje: živ prašiček — darilo Kmetijskega gospodarstva Sentjerne.
- Ignac Zagore, Potoknikova 9, Škofja Loka: zaboj alkoholnih pijač — darilo Destilacije in prometa alkoholnih pijač Mirna na Dolenjskem.
- Janez Karlina, Dvor 37: otroška bluza — darilo Industrije perila Novo mesto.

»mladost« je med nami

Ziva, vesela, razigrana, pa hkrati vsa polna volje in pozitivnega delovnega poleta — 75 mladinskih delovnih brigad s skoraj 9 tisoč brigadirji! Od naselja v Korenitih tja do Rakitja blizu Zagreba sega njena pesem in odmeva njen korak, ko odhaja na delo in zadržana uresničevati veliko nalogo, ki jo je pred njo postavil v imenu naših narodov tovariš Tito: Zgradite avto-cesto bratstva in enotnosti!

S to živo mladostjo, združeno v močnejši reki 75 brigad pa je tudi njena tiskana Mladost, novi časopis in glasilo mladih graditeljev, katerega prva številka je izšla v soboto zvečer. Sestnajst strani; obsegajoč časnik, živahno, osvetojelno napisan, domiselno urejen, zanimiv in pester, da ga človek z veseljem vzame v roke! Ze prva številka je prijetno presenečenje, ki še marsikaj obeta. Razen gradnje avto ceste je

Sodelujte!

Vsem vodstvom sindikalnih podružnic in osnovnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva: ugotovite, če na področju vaše organizacije že dela poveljenik Prešernove družbe. Kjer je, ga podprite v njegovih prizadevanjih, kjer pa ga še ni, nudite iz vrst odbora ali članstva tovariša, ki se bo s srcem zavzel za širjenje bavnih, poučnih in praktičnih knjig Prešernove družbe.

Telesna vzgoja v novi šoli

V našem tisku se je že precej razpravljalo o šolski reformi in prav bi bilo, da bi bralce obvestili tudi o novostih na področju šolske telesne vzgoje.

Strokovnjaki so že napravili predlog za nov učni načrt šolske telesne vzgoje za vse razrede osemletnih šol. Tudi sedanji učni načrti so se že v marsičem spremenili, so bolj konkretni in dajo več možnosti za delo v naravi s skromnimi pripomočki, katere lahko na šolah sami pripravijo. V teh novih učnih načrtih so napetosti za delo na snegu, v gozdu, na travniku, ob potoku in tako dalje.

Nov učni načrt, ki naj bi se začel postopoma uvajati v bodočo reformirano šolo, pa je zelo zahteven in ne bomo ga mogli na hitro uresničiti, vendar imamo pred seboj cilj, do katerega moramo čimprej priti.

V novem učnem načrtu ne postavljajo kot glavno učenje izdelanih telesnih vaj, ker stremimo za tem, da se razvije celotna učenčeva osebnost, da se mu krepi zdravje in da si razvije telesne in ustvarjalne sposobnosti. Vprašanje njegove splošne vzgoje pa je naša najvažnejša naloga. Stari učni načrti so samo navedli telesne vaje, novi pa imajo večje zahteve in do zato tako delo za marsikoga popolnoma novo.

V nižjih razredih osemletnice se bo vsak telesni vzgoje tesno povezal z ostalimi predmeti, po-

sebeno s spoznavanjem narave in družbe, zato je tudi važno, da v nižjih razredih osemletnih šol učni telesno vzgojo razredni učitelj.

ZA KADER IN MATERIALNA SREDSTVA!

Za delo po novih navodilih bomo morali pripraviti naše učitelje in tudi ustvariti materialne pogoje, ki danes ne ustrezajo niti za najosnovnejše delo.

Do sedaj so bila za šolsko telesno vzgojo na razpolago le skromna sredstva, ker imajo šole v svojih proračunih tako nizke postavke za učila, da si večkrat ne morejo nabaviti niti ene same žoge. Zavod za proučevanje šolstva je napravil za leto 1956 podrobno statistiko, iz katere je razvidno, da so vse šole v okraju Novo mesto potrebovale za nabavo razrednega telovadnega orodja samo 12.306 din, to je komaj 1000 din na posamezno šolo.

Res pa je, da bi si marsikatero drobno orodje morali v šoli sami napraviti, zlasti pri pouku ročnega dela. Kljub temu pa bo potrebno najti sredstva, da si bodo šole lahko nabavile tudi drugo telovadno orodje, ki ga ne morejo sami izdelati, je pa nepotrebno za pouk.

Se bolj pereče je vprašanje igrišč. V okraju imamo okoli 20 šol, ki nimajo igrišč ne dvorišča, kjer bi otroci lahko telovadili, zato bodo morala vodstva šol še

letos poskati primeren prostor za igrišče in ga urediti za pouk telesne vzgoje. Pri iskanju takih prostorov pa naletite čisto na polno težavo. Nekaterim se zdi škoda, da bi otroci umili nekaj trave, drugi nečejo prota zamenjavi odstopiti del zemljišča, tretji pa ne puste, da bi otroci motili mirno okolico itd. Potrebno bo ostreje ukrepati, ker ne smemo dopustiti, da bi naše šole ostale brez igrišč ali celo dvorišč.

Sedaj, ko bodo gradili avto cestno, bodo brigadirji uredili velike manjših in večjih igrišč, ker pa bodo nekatera tudi v bližini šol, bi bilo primerno, da bi ta igrišča zgradili v neposredni bližini šolskega poslopja, da bi jih kasneje šole lahko prevzele za svoje notranje potrebe.

Pereč problem je tudi vprašanje pouka telesne vzgoje ob slabem vremenu. V novomeškem okraju imamo amreč le štiri šole svoje telovadnice, ostale si pomagajo s telovadnicami TVD Partizana in s dvoranami nekaterih kmetijskih zadrug ali kulturno-prosvetnih društev. Na nekaterih šolah pa telovadijo kar v praznih razredah ali celo na hodnikih. Trenutno ima 34 od 117 šol možnost telovaditi ob slabem vremenu, vendar večina šol tudi teh prostorov ne uporablja redno, ker nastane večkrat vprašanje snega, kurjave, najemnine itd. Večje število teh prostorov, zlasti dvorane Partizana in raznih društev, so v tako slabem stanju, da se jih v zimskem času ne more pregrteti. Poleti pa nam, ko pouk telesne vzgoje na prostem. Za popravljanje teh dvoran ali telovadnic bo treba najti sredstva.

Zalostno lice pa kaže vsi telovadnici v podzemlju v Beli krajini; nekoli kar lep prostor je sedaj neuporaben, ker ni sredstev za manjša popravila. Otroci iz bližnje šole že nekaj let telovadijo ob slabem vremenu v majhnih razredih, v neuporabni dvoranci pa visajo še zdaj krogi.

Šolski stroji na Catežu imajo majhno učilnico v gasilskem domu s slabo zaprtimi okni in enojnimi vrati. Ob slabem vremenu tudi v njej telovadijo kljub temu, da stoji v neposredni bližini prazne kulturne dom, ki počasi propada, ker se niče ne brig za nj.

Lani: tri tisoč obiskovalcev

Mirna gora vedno bolj priljubljena izletniška točka planincev

Planinsko društvo Črnomelj imelo letni obračun svojega dela. Društvo šteje 188 članov, od tega 31 mladincev in 14 pionirjev. Od lani se je število članstva dvignilo predvsem s vključevanjem mladine. V bodoče bo potrebno vključevanju mladine posvetiti še več pozornosti in se tesneje povezati s taborniško organizacijo.

V lanskem letu je bilo na Mirni gori v planinskem domu preko tri tisoč obiskov, tako da se je število obiskov v primerjavi z letom 1956 dvignilo za več kot tisoč. Mladinci gimnazije Črnomelj so zgradili smučarsko skakalnico, na kateri so v minulni zimi imeli tečaj in tekme skupno z mladino iz Ljubljane. Mladinci iz Ljubljane so obljubili, da bodo v počitnicah pričeli ter pripravili terene v okolici Mirne gore za slalom in ostale smučarske panoge. Po izgradnji gozdne ceste Ribnik-Planina bo najvažnejša naloga izgraditev opeca na Mirno goro, ki bo potem dostopna za vsa vozila, obisk se bo potem, znatno povečal in tudi ne bo vprašanje

Vprašamju povečanja občiska pesivnosti krije sedaj bife na in večje udobnosti obiskovalcev žel. postaji Črnomelj.

Zdravstvenim delavcem ob mednarodnem dnevu zdravja

Pred mednarodnim dnevom zdravja smo dobili več pism s pozdravi otrok in mladine, v katerih pozdravljajo zdravnike in zdravstvene javne delavce. Vseh ne moremo objaviti, objavljamo pa pismce, ki so nam ga poslali iz Metlike:

Ob mednarodnem dnevnu zdravja — 7. aprilu — so naše misli in naša čustva še prav posebno usmerjena k našim zdravstvenim delavcem in zdravstvenim delavcem vsega sveta.

Vi, dragi zdravstveni delavci, ste med redkimi družbenimi delavci za katere delovni čas ne pozna meja. Niti jih ne zahtevate. Pri reševanju naših najbližjih vrednot — zdravja in življenja — ste na razpolago vsakemu izmed nas, vsakemu človeku, ob vsaki uri podnevi in ponoči, ob vsakem vremenu. Pa tudi takrat, ko ste že do skrajnosti izmučeni od dela in še sami bolni. Pogostokrat žrtvujete svoje zdravje za naše. Vse to delate zato, ker ste spoznali vrednost človeka in njegovega zdravja v humanem in družbenem smislu. Zato tudi ljubite človeka. Tako kot ljubite vi človeka, želimo, da bi vzljubili vsi ljudje tudi vas. Globoko cenimo vaše delo. Iz naših mladih src — iskrena hvala!

PODMOLDKARJI RDEČEGA KRIŽA OSEMLETNE ŠOLE V METLIKI

Ime mu je O

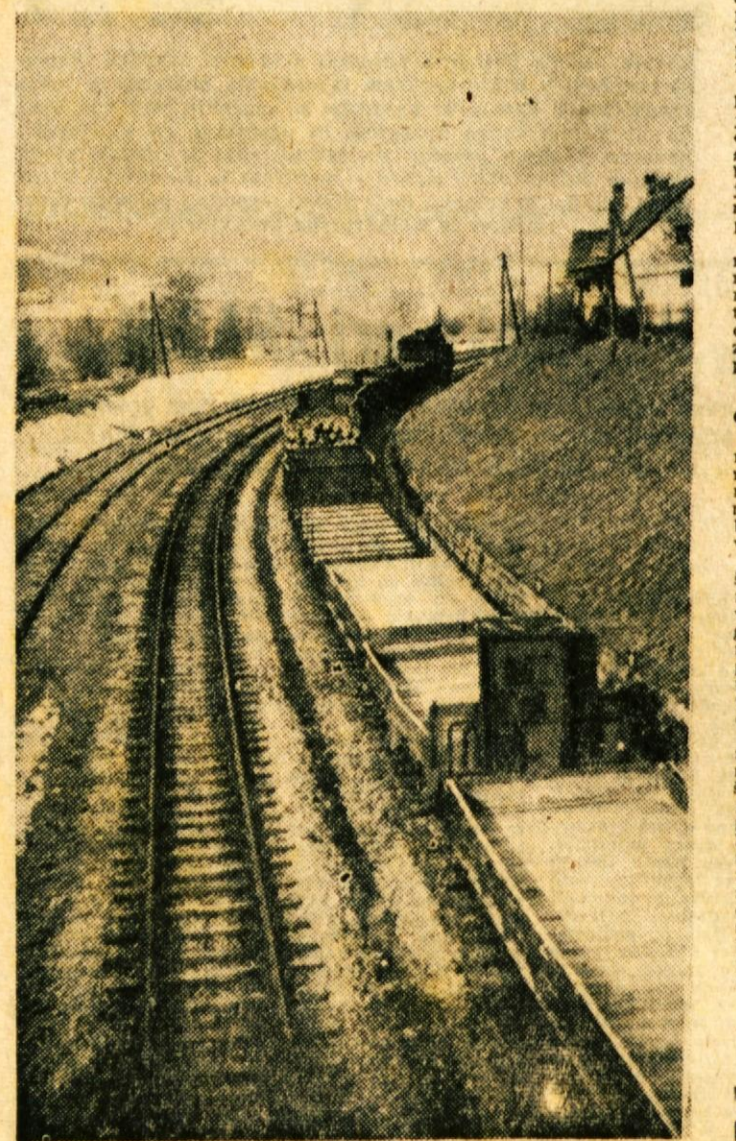
Najkrajše ime na svetu ima neki Anglež — ime mu je O. Primek z eno črko pa imajo v Burmi — neki Burmanec se piše H.

Najbolj pogosto ime na svetu je Mohamed (izgovarja se na razne načine), za njim pride Ivan, ki ima pri različnih narodih razne oblike: John, Jean, Hans. Najpogostejši priimek na svetu je Smith. Samo v Angliji je nad milijon Smithov.

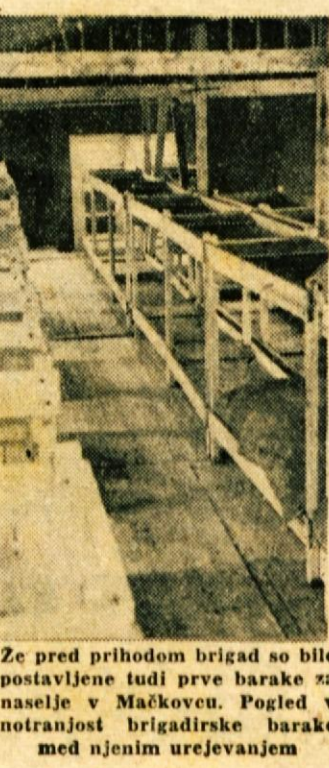
Kupujte srečke denarne loterije Rdečega križa Slovenije, saj pomagata s tem graditi mladinsko klimatsko okrevališče na Debelem rtiču!

Kristus v kavbojkah

Za veliko noč bo imela londonska televizija na programu dramo o križanju Kristusa, in to v povsem sodobni inscenaciji. Kristus bo nosil kavbojke in športni jopič. Pilot bo v cilindr, vojaški pa v današnjih uniformah. »Tako bodo gledali dramo laže razumeli,« je izjavil režiser Redington.

Šele zadnji topli dnevi so stopili zadnje zaplate umazanega snega s dolenskih igriščev in bregov... Kaj pa, če bo vremenska ta teden spet imela prav? Čudno in muhasto prihaja letošnji pomlad pred naša vrata

nosti. Letos bomo dogradili gozdarsko-lovske sobe in jo opremili s trofejami in slikami div-

Ob koncu leta bodo

ČLANI PREŠERNEVE DRUŽBE
prejeli za redno članarino 320 din pet, za 550 din pa celo 7 knjig. Ena izmed njih je

Tone Seliškar
VELIKA GALA PREDSTAVA

Vsi bodo kaj radi segli po najnovšem romanu za mladino, ki ga je spisal priljubljeni pesnik in pisatelj Tone Seliškar »Velika gala predstava«. S to knjigo nas popelje pisatelj v vedno mikavni in na pol pustolovski svet komedijantov. Odlike tega novega Seliškarjevega romana za mladino so zlasti preprost, močno nevsljivi slog, prisrčen oris značajev otrok, staršev, cirkuških artistov, kmetov in potepuhov; silna vedrost, ki preмага vse težave, izredno dobrasrčen humor, tovaršтво in neomejena vera v življenje.

Medtem ko visi groza atomske smrti nad vsem svetom in temne sile kale mir med narodi, je Seliškar zbral pod velikim cirkuškim platnom v slogi in delu artiste različnih narodov sveta, ki z vnetim prizadevanjem razjadajo milijonom vse, kar vedo in znajo.
Pohitite z vpisom! Člane vpisujejo poveljeniki Prešernove družbe, ki so skora v vseh šolah in večjih podjetjih, vse knjigarne, podružnice Slovenskega poročevalca in ljudske pravice in uprava v Ljubljani, Erjavčeva c. 14a.

Vsak začetek je težak

Vsak začetek je težak, tako je bilo tudi pri nas. Vendar pa lahko pogledamo za zadovoljstvom na uspehe, ki smo jih dosegli pri delu lani in delno že tudi letos. Na razpolago res nismo imele finančnih sredstev in smo bile prisiljene, da uberemo tako pot, ki teh ne terjaja. Trudile smo se, da bi nudile ženam čimveč. Prirejale smo predavanja, ki jih je bilo kar lepo število. Predavanja so bila iz pravičereje, vrtnarstva, mlekarstva, perutinarstva pa do prehrane in gospodinjstva ter v obliki praktičnih nasvetov in raznih dejavnosti. Da smo suhoparna predavanja tudi praktično utrdile, smo priredile lani izlet na kmetijsko-gospodinjstveno šolo na Malj Loki. Marsikaj lepega smo videli. »Besede mičejo — zglej vleočeje«. V polletnem času smo organizirale tudi dva tečaja za konzerviranje sadja in zelenjave. Pripravljene konzerve smo porabile na gospodinjstvenem tečaju v letošnjem zimski, ki ga je obiskovalo 32 žena in deklet. Čeprav imamo tečaje že štiri leta, je vendar na tečajih še vedno številna udeležba. To je jasen dokaz, kako si žene in dekleta tudi v Senrupertu žele razširiti obzorje, kako žele izobrazbe in udejstvovanja v javnem življenju. Praktični pouk smo imele v treh skupinah, teorijo pa smo poslušale skupaj. Poslušale smo predavanja o pomenu pravilne prehrane za razvoj in zdravje človeka. Tudi predavanje o pra-

nju, oblačenju, osebni higieni in varčevanju ni izostalo.

Čas nam je bil skopo odmerjen, pa vendar smo v kratkem času mnogo pridobile. Ob za-

Naloga, ki jih je sprejela organizacija zveze žena združenj pri KZ na lanskem obnem zboru, smo izvedle, le kjer bi bila potrebna denarna sredstva: se bomo to dosegle v bodoče. S tem nam bi bilo veliko pomagano.

V načrtu imamo tudi toplo gredo, ki naj bi služila praktičnemu pouku. Marsikatera gospodinja bi to že urečila na svojem vrtnu, pa ji manjka prakse. Prav tako bomo uredile skupno vaško perišče, da bomo ob slabem vremenu in hudi zimi prale v zavetju.

M. T.

privoščile urico prijetne zabave. Naše zadovoljstvo je dobro izraženo na fotografiji — udeleženk tečaja v letošnjem zimski.

Po izkušnjah iz Zagreba

V Dragatušu preizkušajo nov način kultiviranja stebeljkov po najnovejših izkušnjah Kmetijskega znanstvenega inštituta v Zagrebu. Posebnost tega poizkusa je, da bi dosegli rodovitnost na preonah stebeljkah samo z močnim umetnim gnojnjem, kmetijski inštitut iz Zagreba je napravil take poizkuse v Liki in dokazal, da se lahko že v prvih letih po preonavanju stebeljkov doseže do 40 mte koruze na hektar.

J. S.

Novice iz NOVOTEKSA

Se ni dolgo, kar je sindikalna organizacija iz Novoteksa predlagala naj lastna kuhinja organizira enolončni, ko je načrt že uresničen. Sprva delavci niso kazali posebnega zanimanja, ko pa so nekaj dni prejemale brezplačno obroko enolončnice, so se kmalu začeli prijavljati. Zdjaku Novoteksa menza za približno 150 ljudi; obrok je po 30 din, če pa se jih bo prijavilo še več, bo hrana verjetno še cenejša. Lepo bi bilo, da bi tudi druga podjetja posnemala zgled Novoteksa.

Na pomladanski velesjem v Zagrebu bo Novoteks poslal okoli 100 vzorcev, med njimi tudi nekaj novih, ki bodo prijetno presenetili potrošnike.

je, ki bodo ponesle ime naše tovarne v širni svet. Tudi za nekatere večje hotele izdelujemo posebne odeje.

Končan je enomesečni strokovni tečaj, na katerem so si delavci pridobili mnogo strokovnega znanja iz tekstilne stroke, razen tega pa slišali nekaj predavanj s področja splošne izobrazbe. V kratkem bodo izpiti, za katere vlada veliko zanimanje, kajti na podlagi potrdila o dobro opravljenem izpitu se bo delavcem priznala višja kvalifikacija.

Slavko Dokl

V tovarni že dalj časa pripravljamo odeje za mladinske brigade. Izdelali jih bomo več tisoč, do 1. aprila bo pa izgotovljenih približno 2500 odev, ki jih bomo takoj izročili brigadir-

Po novem letu je dobilo podjetje precej naročil. Zdjaku izdeluje blago za železničarske obleke. Za potrebe Atlantske plovidbe izdeluje specialne ode-

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Tedenski koledar

Cetrtek 3. aprila — Leopold Petek 4. aprila — Izidor Sobota 5. aprila — Vinko Nedelja 6. aprila — Ivo Ponedeljek 7. aprila — Radivoj Torek 8. aprila — Bert

LUNA: 4. aprila ob 4,45 polna luna.

KINO

»Krkka« — Novo mesto: od 1. do 3. aprila češki barvni film »Nečuj živel kralj«. Od 4. do 8. aprila češki barvni film »Dobri vak Svecjk«. Članek 1. in 2. aprila francoski film »Edvard in Karolina«. Od 4. do 6. aprila ameriški barvni film »Mož iz Colorada«. Metlika: 2. aprila avstrijsko-madžarski film »Priska« 5. in 6. aprila ameriški film »Houdini«. Kozančevica: 6. aprila ameriški film »Rdeča Konga«. Trebnje: 5. in 6. aprila ameriški film »Ko žene ljubijo«. Predstava v nedeljo ob 19. uri. Zuzemberk: 6. aprila ameriški film »Možje«. Semet: 6. aprila ameriški film »Slaviook zmaga«.

MALI OGLASI

PROJAM ali zamenjam za dva radio aparat znamke Philips, v dobrem stanju, in otroško dvo-tonsko harmoniko. Vprašati v Črnomlju — Semška 2.

PROJAM LEVOROCNI čevljarški šivinski stroj v dobrem stanju. Slanc Jože, Metlika.

PROJAM LEPO KMEČKO HISO vseljivo takoj, z gospodarskim poslojem in približno 50 a zemlje; vinograd, vrt, oboje v sončni legi, 3 minute od železnice postaje Polzevo. Ogled vsak dan popoldne po 4. uri in ob nedeljah. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista (155-58).

PROJAM HISO z gospodarskim poslojem in 12 ha zemlje. Ugodno, prodam skupno ali po parcelah. Vrtač Jože, Zihovo selo 6. Otočec.

KUPIM BREJO KOZO ali kozo z mladčkom. Ponudbe na upravo lista pod »Dobra mekarica« (154-88).

NOVO MESTO

21. MARCA SEM IZGUBILA žensko ročno uro znamke »Kobler« od mostu do siščičarne v Novem mestu. Najditeља prosim, da jo proti nagradi vrne v upravo lista.

CENA MALIH OGLASOV: do 10 besed 150 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na oglaš, ki so pod šifro oz. naslovov v oglašnem oddelku uprave lista, se približe 30 din.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Umrl si: Kocjan Alojz, posestnik iz Mačkova, 58 let; Fran Pakj, upokojenec iz Sp. Brezovce, 63 let; Bobnar Frančiška, delavka iz Petan, 66 let; Albin Stok, upokojenec iz Rumanje vasi, 60 let.

Umrl star: Pavlič Tererija, gospodinja iz Črnomolja, 47 let in Muren Ana, užitarica iz Vel. Orehka, 80 let.

IZ NOVOMESTKE NOVEDNESICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Pleška Ana iz Novoga mesta — dečka, Krasovec dober stajnju, in otroško dvo-tonsko harmoniko. Vprašati v Črnomlju — Semška 2.

PROJAM LEVOROCNI čevljarški šivinski stroj v dobrem stanju. Slanc Jože, Metlika.

PROJAM LEPO KMEČKO HISO vseljivo takoj, z gospodarskim poslojem in približno 50 a zemlje; vinograd, vrt, oboje v sončni legi, 3 minute od železnice postaje Polzevo. Ogled vsak dan popoldne po 4. uri in ob nedeljah. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista (155-58).

PROJAM HISO z gospodarskim poslojem in 12 ha zemlje. Ugodno, prodam skupno ali po parcelah. Vrtač Jože, Zihovo selo 6. Otočec.

KUPIM BREJO KOZO ali kozo z mladčkom. Ponudbe na upravo lista pod »Dobra mekarica« (154-88).

Tererija Erpe z Vrhnih sel — dečka, Marija Marvar iz Črvičja — dečka, Ivanka Moljk iz Črnomlja — dečka, Pavla Milost iz Tržišča — dečko, Tererija Starina iz Roženberka — dečka, Ana Ruparčič s Kamniškega otoka — dečka, Travnjak iz Mačkova — dečka.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Franca Zoreta, posestnika z Volčjih njev je povozil voz in mu poskodoval glavo. Jožetu Sitarju, kolarju iz Srednje vasi, je padel drog na glavo in mu jo poskodoval. Jože Pavlin, delavec iz Dol. Mokrega polja, si je pri soprojanju peska poskodoval levo nogo. Alojz Kostrovec, upokojenec iz Brune vasi, si je pri podiranju drevja poskodoval levo nogo. Na Antona Kebra, rudarja iz Gomilje, se je sesula baraka in mu poskodovala hrbtenico. Jože Jurca, sin delavca s Črnege potoka, si je pri sekanju drv s sekirko poskodoval levo roko. Zarko Gvozdonovič, delavec z Vrčice, si je s sekirko poskodoval levo roko. Peter Filipovič, sin delavca iz Vinomera, je padel in si poskodoval levo nogo. Silvo Štupar, delavec iz Šalke vasi, si je pri soprojanju drv s sekirko poskodoval prst desne roke. Jože Juvanc, kmetijski tehnik z Benečic, si je v Ljubljani ob izstopu iz vlaka poskodoval levo koleno. Jože Škribe, sin posestnika iz Stavčec vasi, se je zdelal s trimom v prst desne roke. Dušan Jarc, sin delavca iz Prečnje, si je pri telovadbi poskodoval desno roko. Bedek Franc, skladiščnik iz Novoga mesta, je herodno stopil in si poskodoval levo nogo v kolenu. Žak Znidaršič, brigadir iz Leskova, se je pri delu sunil z drogom v trebuh.

Starši, društva, družbene organizacije! Pomagajte zgraditi našim bolehim otrokom okrevališče ob slovenskem morju. Kupujte zato srečke denarne loterije Rdečega križa Slovenije. Dobite jih pri vseh organizacijah Rdečega križa, sindikalnih podružnicah, šolah in pri vašem piscionah.

Poslovalnica

ODPAD

podjetje za promet z odpadli

NOVO MESTO

obvešča vse zbiralce odpadnega materiala kakor tudi vsa podjetja, obrtnike in ustanove, da od 2. aprila dalje posluje na

SMIHELSKI CESTI V KANDLJU

ter se priporočal

Končno bo zasvetilo tudi v Šmavru

Do go so prebivalci vas: Šmaver pri Dobriču čakali, da bo prišla do njih električna. Nekateri so celo upali, da bo prišla sama od sebe brez truda in stroškov. Ko so vaščani Gornjeega vrha pred desetimi leti napeljali elektriko v vas, bi zadostovalo deset drogov, pa bi jo imeli tudi Šmaverčani, vendar se jim je to zdelo predrago. Tudi iz Dobriške okolice, od koder bi bilo treba do Šmavra 15 drogov, je bilo predrago.

delo in posegli v žep. Vse droge so postavili vaščani sami in plačali stroške, le kmetijska zadruga Dobrič jih je pri tem podprla. Sedaj so se obrnili še na občinski ljudski odbor za pomoč, da bi v vasi čimprej zasvetila električna. Sedaj ko so samji pokazali pripravljenost, da s lastnimi napore napravijo čimveč, zaslužijo pomoč družbe.

Skladišče gradijo

Kmetijska zadruga Dragatuš je lani pričela graditi skladišče, letos pa, kot predvidevajo, bo dograjeno. Skladišče je potrebno za blago, mimo tega pa bo v njem tudi lopa za stroje, katerih ima zadruga iz leta v leto več. Po sklepu občnega zbora bodo letos kupili več novih strojev in po možnosti tovrni avtomobil za prevoz blaga.

Tudi Karteljevčani delajo

Skrozj Karteljevo je spelan vodovod do velikega mladinskega naselja pod vasjo. To je zametek bodočega vodovoda, ki bo napeljan do Mirne peči. Razumljivo je, da bo vodovod koristil tudi prebivalcem Karte. ljevega. Vendar so Karteljevčani dolgo menili, da jim vodovod ni tako hudo potreben. Čez vas teče namreč potok. Mnogi so dejali, da je za njih dober, čeprav je onesnažen z gnojnico,

To ne bi bilo gospodarsko

V Gribljah v Beli krajini so že imeli kmetijsko zadrugo, ki pa je prenehala, ko je zasla v finančne težave. Članji s tega območja so se potem priključili splošni kmetijski zadrugi Gradac, ki je tudi prevzela izgubo likvidirane KZ Griblje.

Zdjako se spet pojavili glasovi, da hočejo v Gribljah ustanoviti lastno kmetijsko zadrugo. Če že prejšnja ni mogla izhajati, bi nova še težje. Pogoje za obstoj in izpolnjevanje nalog, ki jih ima zadrugništvo, ima samo tista zadruga, ki s svojimi sredstvi lahko aktivno sodeluje v kmetijski proizvodnji. Zato bi bilo negospodarsko, ustanoviti majhno zadrugo z nekaj deset člani.

IZ MOKRONOGA

Gospodarski svet pri ObLo je na svoji zadnji seji prav živo in stvarno razpravljalo o blagovnem prometu v občini. Osrednje vprašanje razprave je bilo, kako bi potrošnike čim bolje in čim solidneje postregli. Ne gre le za trgovine, ki imajo opravka z živili, marveč tudi za naše gostilne in gostišča, pekarije in mesarije. Sklenili so, da bodo v kratkem sklicali vse vodje teh obratov in jim pojasnili sklope sveta o ureditvi lokalov, o postrežbi, o odnosih do potrošnikov ipd. Dalje so razpravljali tudi o obrtništvu in sklenili, da bodo resno reševali vprašanje obrtništva, ki je v občini precej kritično. V ta namen se bodo sestali vsi obrtniki, povabili pa bodo tudi sedanje »šušmarje« in jim ponudili, kolikor je pač možno, ugodne pogoje za to, da se ali združijo in osnujejo skupno delavnico, ali pa prijavijo obrt in delajo kot privatniki. Po tem sklepu bodo v bodoče vse tiste, ki se šušmarstvu nočejo odreči, pričeli preganjati.

Gospodarski svet je načel tudi vprašanje točenja alkoholičnih pijač do domovih. Tako nezakonito točenje je s močno razpislo okrog Trebelnega, kjer so n. pr. v nedeljo dopoldne gostilne prazne, sosedje okrog cerkve pa imajo polno gostov, ki se seveda tudi za denar nacejajo z žganjem in vinom. Prav je, da se proti tem pojavom odločno nastopi.

položena v živo skalo. Navzlic temu so delo s skupnimi močmi opravili v kratkem času. Od

Ko so pa videh, da bodo nemara vodovod zgradili do Mirne peči, samj pa ne bi imeli koristi od njega, čeprav bi bile cevi napeljane skozj vas, so se na pobudo naprednejših vaščanov zbrali na pomenek o tem vprašanju. Odločili so se za delo pri gradnji vodovoda! Uvideli so, da je sedaj ugodna prilžnost. Vsaka domačija bo dala pet delavcev za gradnjo vodovoda skozj vas. Obljubo so izpolnili. Prejšnji teden je delalo vsak dan okoli 20 vaščanov. Investitor je dal vrtnake stroje in strokovne delavce, vaščani pa so opravili drugo delo. To ni bilo lahko, saj je cev skozj vas

vasi do mladinskega naselja je vodovod napeljan po zasilnih ceveh.

Volilni odbor v Podobrstu 23. marca

Prvič v sto letih

Poročali smo že, da je med prvimi volila 23. marca tudi nastarejša prebivalca semiške občine Uršula Plut, ki bo letos 20. decembra stara sto let. Na volišče v Cerovcu je prišla že v zgodnjih jutranjih

Slučajno pa je prav takrat prišel mimo Anton Lovko z avtomobilom. Ko so mu omenili, da bo na tem volišču glasovala tudi stoletna žena, ji je ponudil prevoz z avtomobilom. Med vožnjo do volišča je Plu-

Nedeljske športne novice

HUDETOVA NA 19. MESTU

Vsi smo z velikim zanimanjem pričakovali vesti iz Pariza o plasmanu jugoslovanskih atletov, med njimi tudi o Hudetovi, za krosu L'Humanite. Moramo reči, da so vseh ugodne, saj so se vse naše atletinje uvrstile od 12. do 21. mesta, kar je v tako močni konkurenci lep uspeh. S plasmanom Hudetove — uvrstila se je na 19. mesto — smo lahko zadovoljni, kajti upoštevati moramo, da je to njen prvi nastop na večjem tekmovalju, razen tega pa je bila konkurenca tako močna, da se na boljše mesto ni dalo računati. Vsa prva mesta so na 2,5 km dolgi progi zasjede Rustinje. Pri moških je bila konkurenca še močnejša. Med 86 tekaič je Mirolič na 10 km progi dosegel 8. mesto.

GORJANCI ZNOVA NA 1. MESTU

Tudi v zadnjem kolu republiške kegljske lige so novomeški kegljači dosegli prav lep uspeh. V tretjem kolu Gorjanci (Celje) — Maribor, ki je bil v nedeljo — je Gorjanci dosegli najboljši rezultat Celjski Beton — 4760 podrih kegljev. Celjski Beton, ki sodi med najboljšie ekipe Slovenije, je zaostal za 154 (1) kegljev. Maribor pa za 202 keglja. Med posamezniki sta bila najboljša Venclj in Jerman (827) pred Murnom (823) itd.

V KOPRU NEUSPEH

V okviru festivala telesne kulture okrajja Koper so preteklo soboto in nedeljo igrali v Koprui finalni odbojkarški turnir za »Zimski pokal« OZS. Poleg domačinov so nastopili še mariborski Branik, novomeški Partizan in fužinar iz Raven. Čeprav smo vse novomeških odbojkarjev nezadostno, smo vseeno pričakovali, da se bodo uvrstili vsaj na drugo mesto. To se pa ni zgodilo. Najprej jih je premagal Fužinar s 3:1, nato sta še Branik in enakim rezultatom. Edino zmago so dosegli nad domačini, ki pa so v odbojki še začetniki. Sedanja forma daje Novomečanom kaj malo upanja na uspeh v prvih krogih zvezne lige.

Že prva tekma bo odločila

Medtem ko se je v prvem razredu NPL ligaško tekmovalje začelo že prejšnjo nedeljo (Bela krajina je igrala doma z Domžalami), bodo v drugem razredu pričeli teden dni kasneje — v nedeljo 6. aprila. Novomeški ELAN, ki je trenutno na prvem mestu v ligi (z enakim številom točk kot kočevski Partizan), se bo v prvem kolu pomeril z najhujšim konkurentom — s Partizanom Kočevje v Kočevju. Tekma bo odločilnega pomena za plasman Elanova moštva. Če zmagata Elan, potem si je prvo mesto že skoraj zagotovil, v nasprotnem primeru pa bi vsji upi na prvo mesto in na uvrstitve v prvi razred splavali po vodi.

V odboru nogometnega kluba Elan so ravno zaradi tega, ker bo že prva tekma odločilnega pomena, pripravili obsežen program priprav, ki pa žal zaradi prešibke discipline nogometarjev ni bil uresničen. Zimski treningi v telovadnici so bili slabo obiskani, enako se je tudi v jeseni. Današnji navedemo razpored tekem moške zvezne odbojkarške lige, ki se bo začela 13. aprila in se bo igrala neprekinjeno — spomladanski in jesenski del. Edini odmor bo zaradi evropskega prvenstva v Pravi od 4. do 24. maja. Zanimiv je razpored, posebno za novomeške odbojkarje, ki bodo prve štiri nedelje zaporedoma (1) igrali na domačem igrišču in (2) z Mladostjo (Zagreb) — 13. aprila, z državnim prvakom Črvenozvezdo (Beograd) — 20. aprila, z Magičem — 27. aprila, s Partizanom (Beograd) — 21. maja, nato pa bodo poticali v Maribor (4. maja), 24. in 25. maja pa v Beograd, kjer se bodo pomerili z Zeleničarjem in Jugoslovani.

Odbojkarji začnejo 13. aprila

Samo še deset dni nas loči od prvega kola zvezne odbojkarške lige, v kateri bo letos spet tekmovala odbojkarška vrsta novomeškega Partizana. Tudi pri odbojkarjih priprave niso bile take, kot so jih planirali v jeseni. Današnji navedemo razpored tekem moške zvezne odbojkarške lige, ki se bo začela 13. aprila in se bo igrala neprekinjeno — spomladanski in jesenski del. Edini odmor bo zaradi evropskega prvenstva v Pravi od 4. do 24. maja. Zanimiv je razpored, posebno za novomeške odbojkarje, ki bodo prve štiri nedelje zaporedoma (1) igrali na domačem igrišču in (2) z Mladostjo (Zagreb) — 13. aprila, z državnim prvakom Črvenozvezdo (Beograd) — 20. aprila, z Magičem — 27. aprila, s Partizanom (Beograd) — 21. maja, nato pa bodo poticali v Maribor (4. maja), 24. in 25. maja pa v Beograd, kjer se bodo pomerili z Zeleničarjem in Jugoslovani.

Patrolne tekme AMD Novo mesto

Novomeško Avtomoto društvo pripravlja zanimivo športnovzgojno prireditev, ki bo v nedeljo, 6. aprila, in za katero je že sedaj veliko zanimanja.

NOGOMET V ČRDOMLJU

BELA KRAJINA : DOMŽALE 2:3

V nedeljo, 30. marca se je začelo pomladansko prvenstvo I. razreda nogometnega podzvezja Ljubljana. Črnomalčani so imeli tokrat v gosteh rutinizirana prva dva tekma skupine Domžale. Tekmo je gledalo nad 300 ljudi, ki so vneto navijali za Belo krajino. V prvem delu igre so bili boljši domačini, kar pa so izrazili deli v delu z enim golom, ki ga je dosegel Vidnjavec z glavo in pokazal pri tem naravnost odlično igro. V drugem polčasu se je pokazala večja vzdržljivost gostov, kar je bilo zlasti usodno za domačine v 61. minuti, ko so popustili in dobili žogo v svojo mrežo kar dvakrat. Zatem so spet zbrali svoje moči, vendar pa je uspelo le Joški Svajgrčju, da je še enkrat potresel nasprotnikova vrata. V drugem polčasu je tudi sodnik iz Ljubljane močno oskodoval Belo krajino.

To je bila prva tekma, na katero je šla domača Bela krajina brez priprav, ki naj bi jih dalh prijeteljske srečanja Pomanjkinih sredstev zadnje čase močno ovirala klub pri njegovem razmahu. Nekaj več upanja na boljše delo obeta naslednja. Potrebna pa siliti tudi še druga materialna pomoč s strani občine, pa tudi iz drugih virov, da bi nogometni šport v Črnomlju okrepil in nadalje razvil.

SAHISTI!

Sahovski društvo Novo mesto obvešča svoje člane in ljubitelje šaha, da bo redni letni občni zbor društva v petek, 4. aprila ob 19. uri v Domu JLA. Udeležite se ga polnoštevilno!

Ker se bliža posamično brzo potrditev prireditelj Slovenije, ki bodo odšli redni brzo potrditvi SD Novo mesto vsako sredo ob 19. uri v kavarni na Glavnem trgu.

V a b i j e n i i

SD Novo mesto

urah, da bi oddala svoj glas za nova poslanka zveznega in republiškega zbora. Njeni svojci in sosedje so ji ponudili prevozno sredstvo, češ da bi jo zaradi snežnega vremena radi prepeljali do volišča, starka pa je ponudbo zavrnila in dejala: »Čeprav sem stara že skoraj sto let, bom šla kar peš na volišče...»

tova povedala, da se prikraj v svojem življenju pelje z avtomobilom.

Pač zgleden primer visoke državljanske zavesti žene, ki je niti leta niti slabo vreme ni zadržalo, da niti bi glasovala.

Na fotografiji vidite Uršulo Plut, ki v spremstvu pravničkinje Tončke zapuščavoljšče.

IVO PIRKOVIC:

Kukova gora „Za enega poprosil bom...“

KOLIKO JIH ZE IMAMO IN KOLIKO BI JIH SE RADI IMELI

(Nadaljevanje)

Pri oceni E. Genenineje knjige *Curiosità Triestine* je 1. 1855 poročal L. Zvab v Ljubljanskem zvonu, da so se laški zgodovinarji mnogo ukvarjali in se še ukvarjajo z vprašanjem, odkod gorsko ime Monte Cucco — po naše Kukova gora — ki ga v Severni Italiji pogosto srečamo. Zvab pravi, da prihajajo italijanski raziskovalci do zaključka, da gre za keltsko besedo »koike«. Nič čudnega. Severna Italija je bila v antiki zares domovina Keltovali Galcev in se je tudi imenovala »Tostranska Galija« (Galija Cisalpina) za razliko od »Onostranske«, to je današnja Francija »onstria Alp«.

Zvabov poročevalec dodaja, da pomeni pri Srbih »kukka« nelo vrsto zakrivljene motike in da je že v stari slovenski znan pridavek »kuk« v pomenu »krivo«. Hotel je pač reči, da je mogoče ime Kukove gore pojasniti nemara tudi z našega jezika.

Zares razlagajo jezikoslovci Kukovo goro danes na več načinov iz slovenščine (po ustnem opozorilu dr. F. Bezljaja). V besedi »Kukova« bi se utegnulo skrivati ime nekdanjega neznanega lastnika Miklavževga vrha, kar pa je iz zgodovinskih ozirov skoraj neverjetno, saj se nikoli v znani zgodovini ne omenja noben gospodar za fevdalno dobo povsem nezanimivega Miklavževga vrha, kot se omenjajo za obdelana polja in vinske gorice v nižnjih legah; dalje bi lahko šlo za podobnost gore s »kocem«, o čemur bi bilo težje oporekati. Vendar

ne zavračajo raziskovalci imen docela možnosti, da bi bila tudi naša Kukova gora častiljiva starina iz predсловanske in celo predilirske dobe. To pa se jim zdi manj verjetno, češ da dolenska Kukova gora ne spada zemljepisno k področju, na katerem se pojavlja keltska Monte Cucco.

Ce ni drugega tehtnega ugovora, se mi zdi, da tudi ta zadnji pomislek ne drži kaj prida; saj je znano, da smo imeli tudi prav pod dolensko Kukovo goro zelo močno in imenitno keltsko naselje, ki ga je navdušeni muzejski dunajskega Dvornega muzeja Joseph Szombathy ob odkritju konec prejšnjega stoletja označil za največje v vsej cesarski Avstriji. Tam so odkopali — poleg ilirskih v globlji plasti — nekaj keltskih grobov z bogatimi

najdbami orožja, posode in naklita.

Zgodovina je z izsledki arheologije in jezikoslovja že v mnogih krajih dokazala, da niso prvi Slovenci ob svojem vdoru v novo domovino starih prebivalcev iztrebili, ampak jih kvečjemu potisnili v gorski svet in odmaknjeni doline. Pozneje so se z njimi sprizgnili in pomešali, jim dali svoj jezik, od njih pa sprejeli nekatera krajevna, vodna in ledinska imena, ki so se ohranila prav do danes.

Natanko to se je zgodilo tudi pod Kukovo goro. Praviijo, da opaža strokovnjakovo oko v ljudeh pod Gorjanci še danes poteze keltskega plemena, ki je bilo gotovo že tudi samo pomešano s starejšimi ilirci. Od keltskih staroselcev iz rodu Latobikov smo prevzeli ime reke

Krke, vasi Drame ob Krki, zaselka Kire pri Mihovem, ledinsko in vaško ime Verdun v gorjanskem Podgorju, morda tudi samega Trdnovega gorjanskega škrate Guglja, ki je po vsem svojem žitju in bitju ves kakor bajeslovni keltski gozdni škratec Du. Takih antičnih ostankov mora biti v jeziku Podgorcev še več.

Keltski Latobiki so naučili naše pradede pod Gorjanci bržčas še marsičesa drugega. V trdnjavi nad Mihovim, ki jo bo treba šteti najpozneje v zgodnje deveto stoletje, so našli kovačnico, v kateri so kovali orožje — med drugim je bila najdena nelzotovljena puščica — najverjetneje v uporu Ljuddevita Posavskega, če ne že prej. Jernej Pečnik je pogrešno pripisal to trdnjavo Rimljanom, ki da so se pred navalom barbarov umaknili iz razrušenega Cruciuma na šentjernejskem polju v Gorjance in se tam uvrtili (Lesjak, str. 37).

»Glej ga fičnal!« reče marsikdo, ko brzi mimo njega Fiat 600. V Novem mestu ima 23 privatnikov ta avtomobilček.

Fiat 600, od tega jih imajo 27 privatniki. Enajst ljudi je trenutno na novo naročilo avtomobile, še več pa je seveda ti-

case ljudje vrgli iz skrajnosti kupovanja motorjev v kupovanje avtomobilov. Kot prvi zalogaj po skoro desetletni po-

VOZILO	DRŽAVNI ORGANI	GOSPODARSKE ORGANIZACIJE	DRUŽBENE ORGANIZACIJE	PRIVATNIKI	SKUPAJ
	28	25	49	223	345
	31	40	12	62	145
	6	98	28	16	148

Enega pa uporablja Gospodarska poslovna zveza. V našem okraju je 28 vozil

h-h »smpatizerjev«, ki se »fičnu« ne bi odrekli, če bi... Kakor vidimo so se začnje

vojni lakotji so bili motorji dobri, zdaj pa smo že izbirljni. Denar torej kljub stalnemu tarinanju, vsaj za nekatere, ni vprašanje. V Novem mestu je zaradi vedno večjega števila avtomobilov premalo garaž. Videti je, da bo kmalu razen stanovanjske stiske nastala še »garažna stiska«.

Praviijo, da mestnim očetom zaradi čedalje večjega števila avtomobilov sivijo lasje od skrbi. Ampak ne zato, ker nji ljudi, ki bi se z njimi vozili. Kje neki, skrbi jih, kje bodo dobili semaforje za usmerjanje prometa in denar zanje... Razen vozil, ki so zajeta v tabeli, je v okraju še 10 specialnih vozil, 15 traktorjev in 42 tovornih prikolic.

Morilec na svobodi

Spretni ameriški odvetniki so dosegli oprostitev za morilca, ki mu je bil umor dokazan

»Danes še ne moremo reči, kakšne daljnosežne posledice bo imela ta razsodba vrhovnega sodišča v Washingtonu. To je dejal neki ameriški jurist, ko je bil morilec, ki mu je bil umor popolnoma dokazan, oproščen vsake kazni. 67-letni morilec Everett Green je stavil vse na eno karto — in je dobil.

Začelo se je kot pri vsakem procesu: Everett Green je zažgal neko hišo, v kateri je zgorela 83-letna Bettie Brown. Green je pri požigu dobro kalkuliral, ker je staro hotel sežgati. Pri prvem procesu so porotniki proglasili Greena za krivega »umora druge stopnje« in Green je bil obsojen na došmrtno ječo. Če bi porota spoznala Greena za krivega »umora prve stopnje«, bi bil obsojen na smrt.

Toda spretni odvetniki so dejali Greenu: »Vložite priziv! Osvobodili vas bomo!«

Leta 1956 se je pričel drugi »proces Green« pred zveznim apelacijskim sodiščem. In res:

visoko sodišče je ugotovilo, da je Green zakrivil »umor prve stopnje« in ga obsodilo na smrt. Tedaj šele so odvetniki odkrili svoje karte. Zahtevali so ponovno razpravo pred vrhovnim zveznim sodiščem. Svojo zahtevo so utemeljili s trditvijo, da apelacijsko sodišče nima pravice obsoditi Greena zaradi »umora prve stopnje«, če ga je prvostopno sodišče spoznalo 1. za morilca »druge stopnje«.

Uspeh ni izostal. Vrhovno zvezno sodišče je priznalo upravičenost priziva. Prišlo je do razprave na tretji stopnji, ki se je vlekla dolga leta. Vrhovno sodišče je podrobno preiskovalo ves primer in končno izreklo dokončno sodbo: Prvi dve sodbi

Starši! Debeli ritč pomeni okrevanje in zdravje vaših otrok. Debeli ritč bo stalno mladinsko okrevališče pod zdravniškim nadzorstvom! Pomagajte nam ga in prej dograditi!

sta razveljavljeni. Everetta Greena je treba izpustiti na svobodo.

Izpuščenemu morilcu je sodnik Kirkland stisnil roko in mu dejal: »Imeli ste možnost 1 : 100.000, da boste uspeli. Vendar še ne morem reči, kakšne bodo posledice te razsodbe...« (Iz večera)

„Zajec“ ni kokoš

Med NOB smo imeli veano polno hišo borcev. Ko se nekoga večera po dolgih pogovorih in šal, kot običajno, spravljamo spat, me zaprosi dr. Niko, zdravnik 18. divizije.

»Tovariš, mi daš zajca?«

Preklemano, sem si mislil, zajca še podnevi težko ujamem, čeprav jih imamo nekaj v hlevu, kako šele sedajje, ponoči! Raje stopim v kurnik po kokoš. Smuknil sem iz zobe in se hitro vrnil s kokošjo.

»Zajca bi težko ujel, tovariš doktor, sem pa raje prinesel kokoš.«

»Vraga kokoši!« se je zapletal dr. Niko. »Tese skoraj imam in potrebujem lešenega zajca, ali kako vi temu pravite, da se sezujem.«

Od splošnega smeja, ki je odjeknil po sobi, nas je srnec kar minil.

CIRIL TRCEK Primostek

Puščave bodo oživele

Slabo naseljeni ali sploh ne naseljeni kraji sveta se čedalje bolj spominjajo v svetovnem tisku. V Sibiriji nameravajo z vodikovimi bombami rušiti planine, nato graditi jezove za hidrocentrale. Baje so izmed Kuzneca in Irkutskaja odkrili tako bogata nahajališča železne rude, da imenujajo to področje novi »Ruhr«.

Za velškansko puščavo Sahara so izračunali, da ima ogromne zaloge nafte — nad milijardo ton.

Stavek, ki povezuje svei

Slavnemu odrskemu in filmskemu igralcu Orsonu Wellesu so novinarji zastavili nekaj vprašanj, med njimi tudi tile dve:

- »Povejte stavek, ki povezuje ves svet.«
- »Ljudje ne želijo še ene volne!«
- »Kaj vas v življenju najbolj navdušuje?«
- »Človeško dostojanstvo in hrabrost.«

Zgradimo čimprej našim otrokom sodobno okrevališče ob slovenskem morju. To človekoljubno akcijo boste podprli in pospešili, če kupite še danes srečke denarne loterije Rdečega križa Slovenije. Žrebanje bo 20. aprila. Izžrebana bo vsaka četrta srečka.

TV pod jablano

Bil je mrzel večer v marcu; nebo je bilo čisto; skratka, večer v metropoli Bele krajine, v Crnomlju, večer, ko se ti ob pogledu na stolne luči v mestu zazdi, da je kljub vsemu vendar le neka skladnost med belimi narodnimi nošami, lučmi in tovarnami...

Z Dušanom sva zvedela, da bo nekdo preizkusil svoj TV aparat na gričku nad mestom. Tipaje sva se napotila v hrib in kmalu opazila žico, ki se je vlekla iz hiše ob cesti. Sledila sva ji in kmalu sva po bolj ali manj srečni hoji po njivah in sadovnjakih prišla na cilj. Zagledala

Pogled na Gorjance, v sredini Trdinov vrh — starodavna »Kukov. gora«

sva skupajno trih ali štirih ljudi. »Dober večer...« »Dober večer...« Eden izmed njih se je pravkar sklonil nad zaboj in postavil aparat na stol. Vsi so nervozni in ko prvi prižge cigareto, se mu pridružijo še ostali trije. »Ali prvo preizkušate tu na Gričku?« previdno vprašate tovariša Gvida. »Da, da, prvič. Zanima me, kakšen bo tu sprejem. Za hribov je slabši. Seveda, če bi postavili na Mirni gori releejno postajo...« Za trenutke se je zamislil in rekel bi, da je v mislih že gle-

dal čiste slike na zaslonu svojega aparata. »Tu je nekoliko više. Upam, da bom ujel Graz II in morda kakko italijansko postajo... Fantije, postavimo anteno!« In že nima več časa zame. Montirali so anteno na lesen drog in jo prislonili k jablani. »Pojdj vključit...« »Je izklopljen? Če ima 300, mi ga lahko požre... tako...«

Takoj sem pomislil, da pri nas v Novem mestu ne bomo imeli te bojzani, posebno takrat ne, kadar bo napetost samo 170 voltov. Kmalu je bil televizor vključen in Gvido začne mrzlično iskati postaje. Iše jih brez antene, samo z aparatovo anteno. Šele ko vključi veliko anteno na drugo, se na zaslonu pojavijo črtice in slike. Gledamo prenos iz Zagreba. »Veš kaj, Gvido, mu nekdo ponagaja, ko ves zatopljen išče postaje, kar tu si boš moral postaviti hišico, tu je najboljši sprejem.«

»Za prenos televizije sta potrebna dva vala, prvi za prenos slik, drugi za prenos zvoka. Ker sta oba vala ultrakratka, mora antena glavnega oddajnika »videti« anteno sprejemnika. Zaradi Gorjanec, ki zavirajo razgled, sprejem ni tako dober kot bi moral biti.« Tako mi je razlagal prijazni radiotehnik Gvido.

Ko so obrnili televizor proti Zagrebu, je bila slika boljša. Da, da, slišati in videti se pravi verjeti — tako nas uč pregovor. Še mnogo veseljih je padlo tisti večer in med vsemu je vladalo prijetno razpoloženje. Sprejem je bil dober. Ko sva se čez dve uri vrnila, je bilo ob televizorju že več ljudi. Pod jablano so si zanetili ogenj in gledali oddaje, vmes pa je bilo slišati slikovito belokranjsko govoricu. Na zaslonu se je pojavil jazz kvintet. Zapeli so priljubljeni calypso: »Come mister Tallyman...« jaz pa sem ob tem pomislil: Pridi televizija!

Peter Breščak

Posebno obvestilo

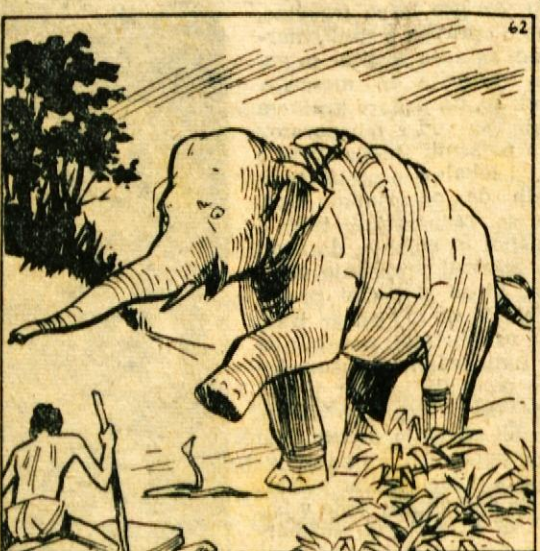
Novo mesto, 1. aprila 1958

Danes popoldne so predstavniki odbora za stanovanjsko izgradnjo slovesno izročili uredništvu in upravi DOLENJSKEGA LISTA nove poslovne prostore v pravkar dograjenem Domu kulture. Po šestletnem čakanju je zdaj vendarle prišel na vrsto tudi domači časniki, priljubljen glasnik Dolenjske in najbolj razširjen tednik v dolenskih vaseh in mestih. V 8 letih, odkar je Dolenjski list zrastle iz dojenčka v otroka in dvignil svojo »naklado« od začetnih 3000 izvodov na sedanjih 11.800 izvodov, pri tem pa znatno povečal tudi svoj obseg in velikost, mu je dosedanjih 36 (šestindeset) kvadratnih metrov, dodeljenih za življenjski prostor v obliki 2 malih sobic za uredništvo in upravo lista, postalo le premalo. Na teh 36 kvadratnih metrih je stalo doslej 6 omar, 9 delovnih in kartotečnih miz, 2 strojepisni mizici, 9 stolov, zaboj za drva in umivalna miza, 2 lončeni peči in nekaj lupov po tleh in omarah razloženih paketov zavitega arhiva, tiskovin in drugih pripomočkov za delo. Za 5 ljudi iz uredništva in uprave je ostalo na razpolago kar celih 16 kvadratnih metrov ali točneje: 163.759 kvadratnih centimetrov! Novinarski pripravnik, ki ga je uredništvo s težavo dobilo, je zadnje tedne pisal na deski, ki jo je imel na kolenih; v starih prostorih mu kolektiv ni mogel postaviti niti zaslonne mizice, kaj šele mize in stola. Stranke, ki prihajajo v upravo lista, so nas zadnje čase ponovno spraševale, če se spreminja Dolenjski list v skladišče papirja; prenatrpanost pohištva, po tleh zloženega arhiva in ostalega inventarja je upravičeno dajala ljudem vzrok za taka vprašanja. Vsem, ki so nam pripomogli k novim prostorom, iskrena hvala za topla razumevanje in pomoč!

KOLEKTIV DOLENJSKEGA LISTA

61. Njen črni klobuk z belim znamenjem je bil razprostrt na široko kakor moška dlana. Razumljivo, da v taki držbi ni mogla dolgo vztrajati. Zaxibala se je in malone omanila na tla. Kari je takoj vzdignil nogo, da bi ji stopil na vrat, ali kača je stegnila glavo tako, da bi se bila lahko takoj spet vzpela na svoj zlomljeni hrbet, ako bi ji slon poskusil stopiti na glavo. Njeno smrtno trpljenje je moralo biti zelo veliko, vendar se še dolgo ni hotela vdati. Videl sem, da je najbolje, če grem in jo objem s palico.

62. Ko sem se bližal s palico, so Kopljeve oči, ki so strmele v kačo, spet oživele. Opica me je pogledala in s presunljivim krikom planila na bližje drevo. Demon strahu, ki jo je imel v oblasti, je izginil, kajti zagledala je nekoga, ki je zmoežen kačo pokončati. V trenutku, ko je opica odskočila, je kača usekala proti slonovim prstom, kjer bi ga kačji pik hitro usmrtil. Ker je Kari to vedel, je nogo še bolj vzdignil. Bal sem se, da na treh nogah ne bo mogel dolgo stati ali pa da bo padel in se toliko približal kači, da ga bo lahko pičila v konec trobea, kjer je kačji pik slonom smrtno nevaren.

63. Zamahnil sem s palico, toda namesto da bi kačo zadel po glavi, sem mahnil tik mimo njenega života. Na srečo je potem kača, ker je hotela utiti naslednjim udarcem, legla na stran in Kari ji je z nogo stopil na glavo. Nato je začel drsati z nogami po pesku, da bi si jih očistil. Bil sem radoveden, če je Kari ranjena na nogi. Ko sem videl, da je kača na njegovih prstih popolnoma cela, sem si oddahnil. Potem sem zaklical opici, naj pride z drevesa, a je odkimavala. Vedel sem, da se sramuje svojega strahu; hotela je ostati na drevesu in si v samotji nabirati novih moči.

64. Sonce se je nagnilo k zatonu. Džungla ni bila daleč in vetrič, ki je vel čez reko, je človeški vonj oedvomno zanašal daleč v gozd. Naglo se je začelo mračiti. Nad rumenorjavo vodo so za hip zatrepali zlati prameni svetlobe, nato pa je padel na zemljo polmrak. Tu in tam so v krošnjah dreves izzvenevali glasovi pitčev. Zlezel sem slonu na hrbet in bil na njem čisto miren in tih, kakaj kadar gre mimo večerni molk, naj se vsakdo zatopi v premišljevanje. Ko je molk odptoval dalje, sem opazil, da je na drugi strani reke zavalovala trava v vijugastih črtah, v podobi polovičnih osmic.